

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE  
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

# **Pachatelé sexuálních deliktů na dětech**

Jana Crhová

Katedra: Katedra filosofie a teologie

Vedoucí práce: ThLic. Ing. René Milfait, Th.D

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor: Pastorační a sociální práce

Praha 2011

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem Pachatelé sexuálních deliktů na dětech napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 20. 4. 2011

Jana Crhová

## **Bibliografická citace**

Pachatelé sexuálních deliktů na dětech [rukopis] : bakalářská práce / Jana Crhová; vedoucí práce: René Milfait, Praha, 2011. 90 s.

## **Anotace**

Tato práce je zaměřena na problematiku sexuálních deliktů na dětech, s akcentem na pachatele těchto deliktů. Seznamuje s legislativou, která se týká sexuálního zneužívání, s typologií, výkonem trestu a léčbou pachatelů. V textu jsou popsány také důvody, proč s touto skupinou pachatelů pracovat. Těmi jsou myšleny především lidská důstojnost, snižování recidivy, prevence a ochrana společnosti. Dále jsou v práci uvedeny rozhovory z věznice v Kuřimi, vedené s pachateli sexuálních deliktů na dětech a s psychology, kteří s touto skupinou pracují. Na základě těchto rozhovorů a provedeného dotazníkového šetření je charakterizován postoj veřejnosti k pachatelům sexuálních deliktů na dětech. Prezentovány jsou tři základní pohledy – pohled společnosti, odborníků a pachatelů na sebe sama. V práci je popsán také příklad dobré praxe. Jedná se o zařízení, které se obětem a pachatelům sexuálních deliktů věnuje. Závěr práce je věnován návrhům a doporučením, které by mohly být v řešení problematiky sexuálních deliktů na dětech a jejich pachatelů přínosné.

## **Klíčová slova**

Pachatel, dítě, pedofilie, sexuální delikty na dětech, výkon trestu, terapie, prevence.

## **Summary**

This thesis concerns child sexual abuse, focusing especially on the offenders of such crimes. It introduces the legislation related to sexual abuse, the typology, as well as execution and treatment of the offenders. This piece of work also describes various reasons for working with this group of offenders, such as human dignity, reducing recidivism, prevention and protecting the society. Furthermore, this piece of work contains interviews not only with offenders convicted for sex crimes against children, but also with psychologists who work with this group of people. Based on these interviews and a questionnaire survey, the public attitude towards to the perpetrators of sex crimes against children is here characterized. There are three basic points of view - the view of the society, of the professionals, and the one of the offenders themselves. This thesis also contains a practical example. It is an institution that deals especially with victims and perpetrators of sex crimes. The Conclusion proposes ideas and recommendations that could be beneficial when dealing with sexual assaults against children and their offenders.

## **Keywords**

Offender, child, pedophilia, child sexual abuse, criminal penalties, therapy, prevention.

Děkuji ThLic. Ing. Renému Milfaitovi, Th.D, který se s velkou laskavostí a ochotou ujal vedení mé bakalářské práce. Jeho rady a návrhy pro mě byly cenným přínosem a přispěly k vytvoření této práce. PhDr. Jitce Crhové a Bc. Haně Crhové děkuji za jazykovou korekturu textu. V neposlední řadě děkuji také mým rodičům a příteli za trvalou podporu při všech mých studijních aktivitách.

## Obsah

Obsah .....	6
ÚVOD .....	7
1 SEXUÁLNÍ DELIKTY NA DĚTECH .....	8
1.1 Vymezení pojmů.....	8
1.2 Formy sexuálního zneužívání .....	9
1.2.1 Bezdotykové sexuální zneužívání.....	9
1.2.2 Dotykové sexuální zneužívání .....	11
1.2.3 Komerční sexuální zneužívání .....	12
1.3 Následky sexuálního zneužití.....	13
1.4 Rizikové děti, situace a faktory .....	14
2 LEGISLATIVA .....	16
2.1 Trestně právní úprava v ČR.....	16
2.1.1 Znásilnění .....	16
2.1.2 Pohlavní zneužití.....	17
2.1.3 Sexuální nátlak .....	19
2.1.4 Trestné činy komerčního sexuálního násilí.....	19
2.2 Zákon o výkonu trestu odnětí svobody .....	22
2.3 Věková hranice způsobilosti k pohlavnímu styku .....	25
2.4 Věková hranice trestní odpovědnosti .....	25
3 PACHATELÉ .....	27
3.1 Charakteristika pachatelů .....	27
3.1.1 Typologie pachatelů .....	27
3.1.2 Výkon trestu u pachatelů sexuálních deliktů .....	30
3.1.3 Terapie pro pachatele sexuálních deliktů na dětech .....	31
3.2 Kuřimské případy.....	33
3.2.1 Odsouzený František.....	33
3.2.2 Odsouzený Petr .....	34
3.2.3 Odsouzený Marek .....	35
3.2.4 Srovnání .....	35
3.2.5 Názory vězeňských psychologů.....	37
3.2.6 Specializované oddělení pro sexuální delikventy .....	37
3.3 Pohledy na pachatele sexuálních deliktů.....	38
3.3.1 Pohled společnosti na pachatele sexuálních deliktů .....	38
3.3.2 Pohled lidí pracujících s pachateli sexuálních deliktů .....	40
3.3.3 Pohled pachatelů sexuálních deliktů na sebe sama.....	41
4 DŮVODY PRÁCE S PACHATELI SEXUÁLNÍCH DELIKTŮ NA DĚTECH....	43
4.1 Lidská důstojnost .....	43
4.2 Prevence a ochrana společnosti.....	45
4.3 Snižování recidivy.....	46
4.4 Příklad dobré praxe .....	48
4.5 Doporučení a návrhy .....	49
ZÁVĚR .....	52
SEZNAM LITERATURY .....	54
INTERNETOVÉ ODKAZY .....	56
SEZNAM PŘÍLOH .....	58
PŘÍLOHY .....	59

# ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je problematika sexuálních deliktů na dětech. Toto téma jsem si vybrala, protože se o danou oblast zajímám již delší dobu. Dalším důvodem je skutečnost, že tato problematika je v současnosti jedním z nejdiskutovanějších a mediálně nejsledovanějších témat. V naší společnosti je sexuální zneužívání závažným sociálním problémem. Veřejnost však má někdy na tuto problematiku poněkud zkreslený pohled, a to zvláště na pachatele sexuálních deliktů na dětech, na které je tato práce zaměřena především.

Cílem mé práce je komplexně vymezit fenomén sexuálního zneužívání dětí, jeho formy, rizika a následky. Dále pak seznámit s legislativou, která se problematiky sexuálního zneužívání a sexuálních delikventů týká. Věnovat se budu také přímo pachatelům, jejich typologii, popisu, jakým způsobem si odpykávají trest a jakou formou probíhá jejich soudně nařízená sexuologická léčba. Téma mé práce je natolik rozsáhlé, že je v rámci bakalářské práce nelze prezentovat beze zbytku. Záměrně si tedy nechám prostor, abych případně v budoucnu, v rámci magisterského studia, mohla tuto svoji práci rozšířit.

Cílem mé práce je také analyzovat rozhovory, které jsem vedla v rámci své praxe ve věznici Kuřim. Jedná se o tři rozhovory s odsouzenými za sexuální delikty na dětech. Odpovědi jednotlivých pachatelů analyzuji a porovnám jak mezi sebou, tak také s názory dvou vězeňských psychologů, kteří pracují s touto skupinou odsouzených. Na jejich základě přiblížím pohled pachatelů sexuálních deliktů na sebe sama a pohled těch, kteří s nimi pracují. Dále provedu průzkum, který bude východiskem popisu některých aspektů pohledu veřejnosti na pachatele sexuálních deliktů na dětech.

V závěru práce uvedu důvody, proč s touto skupinou pracovat a výstupy ilustruji na konkrétním příkladu fungování dobré praxe v boji proti sexuálnímu zneužívání. Současně navrhuji určité změny a doporučení, která v souvislosti s uvedenou problematikou vidím jako přínosná.

# 1 SEXUÁLNÍ DELIKTY NA DĚTECH

Úvodní kapitola je věnována vymezení základních pojmů souvisejících s problematikou sexuálního zneužívání dětí. S těmito pojmy se budeme setkávat i v následujících kapitolách, proto považuji za důležité je hned v úvodu definovat. Dále přiblížím různé formy sexuálního zneužívání, tedy bezdotykové sexuální zneužívání, dotykové sexuální zneužívání a komerční zneužívání jako specifické formy sexuálního zneužívání. Jako další dva způsoby dělení je možno uvést dělení podle vztahu zneuživatele a oběti nebo dělení podle frekvence zneužívání. Podle vztahu zneuživatele a oběti se dělí na intrafamiliární<sup>1</sup> a extrafamiliární.<sup>2</sup> Podle frekvence sexuálního zneužívání dělíme na jednorázové a opakované.<sup>3</sup>

Tato kapitola je věnována také následkům sexuálního zneužívání. V souvislosti s tématem rovněž považuji za důležité zaměřit se na rizikové děti, rizikové situace a faktory, kterým je věnován závěr této úvodní kapitoly.

## 1.1 Vymezení pojmů

První pojem, který je třeba v souvislosti s tématem vymežit, je pojem pachatel. Zákon říká, že pachatel je ten, kdo: „svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.“<sup>4</sup> V souvislosti s pojmem pachatel je třeba zmínit také pojem spolupachatel. Tento pojem se v trestním právu uplatňuje, „byl-li trestný čin spáchán úmyslným spolčeným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama (spolupachatelé).“<sup>5</sup>

Dalším pojmem je pojem trestný čin. „Trestný čin je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslné zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.“<sup>6</sup> Pojmem delikt<sup>7</sup> se obecně

---

<sup>1</sup> Zde se jedná o zneužití příbuznou osobou, tedy incest.

<sup>2</sup> Zneužití známou, avšak nepříbuznou osobou, dále zneužití neznámou osobou.

<sup>3</sup> Srov. DUŠKOVÁ, Zora, *Obraz problematiky týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte v letech 1992-2003*, s. 41.

<sup>4</sup> ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník I : § 1 - 139 Komentář* s. 256.

<sup>5</sup> Srov. tamtéž, s. 264.

<sup>6</sup> ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník I : § 1 - 139 Komentář* s. 98.



označuje porušení práva, přečin či provinění.<sup>8</sup> Delikt je tedy porušení určitého práva, výsledek protiprávního jednání.

Velice důležitým pojmem je také pojem dítě. „*Dítětem se rozumí osoba mladší osmnácti let, pokud trestní zákon nestanoví jinak.*“<sup>9</sup>

Pojem sexuální zneužití používáme, provádí-li mladiství nebo dospělé osoby na dětech sexuální praktiky, nebo je do sexuálních praktik zatahují, aby se sami uspokojili. Děti totiž nejsou schopny na základě svého vývojového stupně kompetentně a svobodně s těmito praktikami souhlasit. Nejsou ani schopny odhadnout duševní, tělesné a sociální následky takového činu.<sup>10</sup>

Posledním pojmem, který zde klasifikujeme,<sup>11</sup> je pojem ochranné léčení. Ochranné léčení je trestněprávní sankce, která je občanům ukládána na základě zákona, jako důsledek spáchání činu, který je pro společnost objektivně nebezpečný. Na rozdíl od trestu odnětí svobody, který směřuje k primární prevenci, sleduje ochranné léčení individuální prevenci opakování trestného činu. Ochranné léčení lze uložit také osobám, které nejsou trestně odpovědné.<sup>12</sup>

## 1.2 Formy sexuálního zneužívání

Sexuální zneužívání většinou dělíme na bezdotykové a dotykové sexuální zneužívání, proto je práce zaměřena především na tyto formy a jejich vymezení. Přiblížíme si také jednu ze speciálních forem sexuálního zneužívání, která je dnes stále aktuálnější – tj. komerční sexuální zneužívání dětí.

### 1.2.1 Bezdotykové sexuální zneužívání

Mluvíme-li o bezdotykovém sexuálním zneužívání, je třeba si uvědomit, že přestože některé jeho formy jsou považovány spíše za nemravné chování, než za sexuální zneužívání, je toto jednání velice nebezpečné a může mít i závažné důsledky

---

<sup>7</sup> Výraz pochází z latinského slova delictum – vina, zločin.

<sup>8</sup> Viz *ABC slovník cizích slov*. Pojem delikt.

<sup>9</sup> ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník I : § 1 - 139 Komentář* s. 1200.

<sup>10</sup> Srov RICHTER-UNGER, Sigrid; KNORR, Annette. Sexueller Missbrauch von Kindern, přednáška na mezinárodním odborném semináři v Mariánských Lázních, Kotec o.s., 17. 5. 2010.

<sup>11</sup> Další pojmy jsou vymezeny v příslušných kapitolách.

<sup>12</sup> WEISS, Petr. *Sexuologie*. s. 536.

pro další vývoj dítěte.<sup>13</sup>

Nejčastější formou bezdotykového sexuálního zneužívání je voyeurství, dalšími běžnými formami je exhibicionismus a verbální zneužívání.

Voyeurství je sexuální úchylnka, která spočívá ve vyhledávání sexuální rozkoše prostřednictvím pozorování intimního styku.<sup>14</sup> Přímo v souvislosti se sexuálním zneužíváním dětí lze uvést, že voyeurství je způsob, jak získat sexuální uspokojení skrze pozorování jiných osob při svlékání, obnažených, nebo při sexuálním styku. Mnohdy si dítě ani nemusí být vědomo, že je pozorováno, v jiných případech může být pachatelem ke svlékání nuceno.<sup>15</sup> Jedná se tedy o praktiky, kterých se pachatel sám neúčastní, uspokojení nachází při pozorování, tedy bez přímého dotyku.

Exhibicionismus je abnormální puzení ukazovat na veřejném místě své pohlavní orgány. Všeobecně je exhibicionismus považován za velmi těžko léčitelný.<sup>16</sup> Odhaluje-li pachatel své genitálie před dítětem, případně před dítětem přímo masturbuje, dochází zde k bezdotykovému sexuálnímu zneužívání. Blízká je i jistá forma obráceného voyeurství – vystavování dítěte pohledu na sexuální aktivity jiných osob, buď přímo, nebo prostřednictvím pornografických videozáznamů či fotografií.<sup>17</sup>

Verbální zneužívání lze definovat jako používání obscénní řeči a výrazů, nebo popisování sexuálních aktivit.<sup>18</sup> Může se jednat o anonymní telefonní hovory, jejichž prostřednictvím může pachatel po telefonu nutit dítě k různým sexuálním aktivitám.<sup>19</sup> V tomto případě mnohdy pachateli k uspokojení stačí představa dítěte, jak vykonává to, k čemu bylo výhrůzkami donuceno.

Tolik stručné přiblížení formy bezdotykového sexuálního zneužívání, dále se budeme zaměřovat na formy dotykového sexuálního zneužívání.

---

<sup>13</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 15.

<sup>14</sup> Srov. SILLAMY, Norbert *Psychologický slovník*, s. 232.

<sup>15</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 15.

<sup>16</sup> Srov. SILLAMY, Norbert *Psychologický slovník*, s. 55.

<sup>17</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 15.

<sup>18</sup> Pornolálie.

<sup>19</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 15.

## 1.2.2 Dotykové sexuální zneužívání

Za dotykové, neboli kontaktní sexuální zneužívání, je považováno takové chování, při kterém dochází k sexuálnímu kontaktu mezi pachatelem a dítětem, k dotýkání, včetně laskání prsou a pohlavních orgánů, k orálnímu, análnímu nebo vaginálnímu pohlavnímu styku.<sup>20</sup>

Projevuje se především osaháváním genitálních partií dítěte. K osahávání může docházet i pod záminkou masáže, nebo udržování hygieny. Jedná se o případy, kdy osahávání přináší pachateli uspokojení. Toto je důležité si uvědomit, především proto, abychom dokázali odlišit sexuálně motivované chování od nesexuálního mazlení. Další kategorií dotykového zneužívání, kterou je třeba zmínit, je masturbace. Jedná se o pohlavní<sup>21</sup> nebo anální dráždění. Může se jednat o vzájemnou masturbaci, pachatel může masturbovat dítě, nebo může dokonce nutit dítě, aby jej masturbovalo.<sup>22</sup>

Mimořádně brutální formou kontaktního sexuálního zneužití je penetrace.<sup>23</sup> Brutalita tohoto činu tkví, vzhledem k fyziologické obtížnosti sexuálního styku, v tom, že kromě zneužití často dochází i k poranění dítěte. V tomto případě se v pravém slova smyslu jedná o soulož s dítětem. Může se jednat o penetraci vaginální nebo anální<sup>24</sup>. Penetrace nemusí být prováděna jen penisem, ale i prsty nebo třeba nějakým předmětem. Dále může být dítě nuceno k penetraci<sup>25</sup> pachatele.<sup>26</sup>

Rovněž se může dítě stát pro pachatele prostředkem k sadomasochistickým praktikám. Podstatou této sexuální úchyvky je, že k uspokojení pachatele dochází pouze trýzněním jiné osoby, či naopak, pokud je jinou osobou trýzněn. V případech, kdy je obětí dítě, se častěji jedná o sadistické aktivity. Děti jsou bity, svazovány, nebo různými způsoby mučeny. Může dojít i k usmrcení oběti, tedy dítěte. V některých případech si pachatel ani nemusí uvědomovat, či připouštět, že mu toto chování zároveň přináší sexuální vzrušení nebo uspokojení. Tato forma zneužívání může mít do budoucna za důsledek to, že u oběti v dospělosti dochází k uspokojení pouze

---

<sup>20</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 15.

<sup>21</sup> U dívek dráždění vaginy nebo klitorisu, u chlapců dráždění penisu.

<sup>22</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 16.

<sup>23</sup> Znásilnění.

<sup>24</sup> K anální penetraci nedochází pouze u chlapců, v případech, kdy je pachatel homosexuálně orientován, ale i u dívek, zvláště pak u dívek mladšího věku.

<sup>25</sup> Dítě většinou penetruje pachatele prsty, rukou nebo jiným vhodným předmětem.

<sup>26</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 16.

prostřednictvím sadomasochistických praktik.<sup>27</sup>

Často jsou děti také sexuálně zneužívány orálními sexuálními aktivitami. Zde se jedná především o líbání s pronikáním jazyka do úst dítěte. Může se také jednat o dráždění či olizování pachatelových genitálií dítětem. Dítě ale může být také nuceno k orálnímu dráždění či uspokojování pachatele. Může docházet i k případům, kdy je dítě pachatelem nuceno k takovému dráždění jiného dítěte.<sup>28</sup>

V této podkapitole jsme se zaměřili na kontaktní sexuální zneužívání dětí. Přiblížili jsme si jednotlivé formy tohoto zneužívání, tedy osahávání genitálních partií dítěte, penetraci neboli znásilnění, sadomasochistické praktiky a orální sexuální aktivity. Je však zřejmé, že kontaktní sexuální zneužívání se neomezuje pouze na tyto vyjmenované praktiky, ale zahrnuje i mnoho dalších.

### 1.2.3 Komerční sexuální zneužívání

Komerční sexuální zneužívání dětí, označováno také jako CSEC,<sup>29</sup> je určitou specifickou formou sexuálního zneužívání. Obecně se vymezuje jako každé zneužití dítěte k sexuálnímu účelu, za finanční či jinou odměnu. Komerční sexuální zneužívání má tři základní formy. Těmito formami jsou dětská prostituce, dětská pornografie a obchod s dětmi pro sexuální průmysl.<sup>30</sup>

Vykořisťování dětí v prostituci je především využití dítěte k sexuálním praktikám výměnou za platbu či jinou protihodnotu. Může se jednat např. o sex výměnou za základní potřeby, jako jsou jídlo, přístřeší, oblečení, projevy přízně, lepší hodnocení ve škole, ale i nákup zboží či drog. Vykořisťování dětí v pornografii je jakékoli zobrazení dítěte při zřejmých sexuálních aktivitách, s použitím libovolných prostředků<sup>31</sup> nebo jakékoliv zobrazení pohlavních orgánů dítěte k sexuálnímu účelům. Vykořisťování dítěte v pornografii se rozumí audiovizuální či jiné zachycení dítěte či dětí k sexuálnímu vzrušení, nebo uspokojení.<sup>32</sup>

---

<sup>27</sup> Srov. VANÍČKOVÁ, Eva *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*, s. 16.

<sup>28</sup> Srov. tamtéž, s. 17.

<sup>29</sup> Commercial Sexual Exploitation of Children.

<sup>30</sup> Srov. MILFAIT, René *Komerční sexualizované násilí na dětech*, s. 10.

<sup>31</sup> Skutečných či předstíraných.

<sup>32</sup> Srov. MILFAIT, René. *Komerční sexuální zneužívání chlapců; prostituce, pornografie, odchod do sexuálního průmyslu*.

## 1.3 Následky sexuálního zneužití

Existují určité faktory, které mají vliv na míru následků sexuálního zneužití. Jedná se především o délku trvání sexuálního zneužívání, rozsah praktik a četnost zneužití, vztah k pachateli, míra použitého násilí a výhrůžek. Dále o sociální hodnocení situace, tedy o to, jak čin hodnotí sociální prostředí, kde může docházet k sekundární traumatizaci. Důležitou roli hrají také individuální faktory.<sup>33</sup>

Obecně se rozlišují dva okruhy následků sexuálního zneužívání dětí – následky krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé následky jsou takové následky, které se objevují během prvních dvou let po zneužití. Dlouhodobé následky si oběť nese až do dospělosti.<sup>34</sup>

Z hlediska krátkodobých následků se jedná o emocionální reakce, jako jsou strachy, fobie, posttraumatické poruchy, deprese, snižování pocitu vlastní hodnoty, pocity viny a studu, nepřátelské chování, či dokonce sebedestruktivní chování. Dále se jedná o nepřiměřené sexuální chování, kterým může být přehnaný zájem o sexualitu, neskrývaná masturbace, či silně sexualizované chování při sociálních kontaktech. Krátkodobé následky se projevují také v oblasti sociálního chování, jako jsou úteky, záškoláctví, potíže ve škole, hyperaktivita, delikventní či agresivní jednání. Poslední skupinou krátkodobých následků jsou následky somatické a psychosomatické. Může se jednat o těhotenství během adolescence, pohlavní choroby, zranění v genitální, anální či orální oblasti, bolesti hlavy, břicha, poruchy spánku, poruchy příjmu potravy či nedostatek kontroly při vylučování.<sup>35</sup>

Některé dlouhodobé následky sexuálního zneužívání jsou podobné jako následky krátkodobé, přetrvávají však mnoho let. Těmi mohou být emocionální a kognitivní poruchy, pocity viny, posttraumatické stresové poruchy, poruchy spánku či poruchy příjmu potravy. Dále se objevují disociativní poruchy, jako jsou např. vícenásobné poruchy osobnosti. Následkem sexuálního zneužití mohou být také sexuální poruchy, a to funkční poruchy, promiskuita, neuspokojivá sexualita či poruchy sexuální orientace. Jedinci, kteří byli v dětství zneužití, jsou také více ohroženi lékovými nebo drogovými závislostmi, případně se u nich mohou objevit

---

<sup>33</sup> Srov. RICHTER-UNGER, Sigrid; KNORR, Annette. *Sexueller Missbrauch von Kindern* (powerpointová prezentace) Mariánské Lázně : Kotec o.s., 17. 5. 2010.

<sup>34</sup> Srov. tamtéž.

<sup>35</sup> Srov. tamtéž.

poruchy přizpůsobení, jako je prostituce. Důležitou skupinou následků jsou také poruchy v oblasti mezilidských vztahů, zde se jedná především o strach nebo nepřátelství vůči mužům, nespokojenost v intimních vztazích, nedůvěřivost či nepřátelství vůči rodičům.<sup>36</sup>

V souvislosti s následky sexuálního zneužívání je třeba zmínit syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte – syndrom CAN.<sup>37</sup> Syndrom CAN je definován „jako poškození tělesného, duševního i společenského stavu a vývoje dítěte, které vznikne v důsledku jakéhokoli nenáhodného jednání rodičů, nebo jiné dospělé osoby, jež je v dané společnosti hodnoceno jako nepřijatelné.“<sup>38</sup> Jedná se tedy o soubor negativních důsledků špatného zacházení. Lze předpokládat, že tímto syndromem trpí asi 1 – 2% dětí, přesný počet však nelze určit.<sup>39</sup> S tím souvisí také syndrom CSA<sup>40</sup>, kterým je označován syndrom sexuálně zneužitého dítěte.

## 1.4 Rizikové děti, situace a faktory

Existují různé faktory, které se mohou za určitých okolností stát faktory rizikovými. U dětí se může takovým faktorem stát např. to, že se dítě narodí jako nechtěné, odlišné či neočekávané. Může se jednat o dítě, které má vývojové poruchy, nedostatky, anomálie či obecně tělesné a duševní nedostatky. Rizikové jsou také nevlastní děti či dítě, které se narodilo s opačným pohlavím, než si rodiče přáli. Pokud je rodina pod velkým tlakem, může si některý z jejích členů ventilovat stres na nejslabším článku rodiny, tedy na dítěti. Z hlediska rodičů jsou rizikovými faktory především vlastní zkušenosti se zneužitím v dětství, nedostatek rodičovské a výchovatelské kompetence, neznalost vývoje dětí apod. Může se jednat také o manželské neshody, agresivní jednání nebo drogovou závislost. Problematické je užívání návykových látek, nízké vzdělání, nedostatek sebeovládání, tendence izolovat rodinu nebo malá schopnost empatie. Rizikovost ovlivňují také špatné sociální podmínky, jako jsou hmotná nouze, nezaměstnanost, nezletilost rodičů,

---

<sup>36</sup> Srov. RICHTER-UNGER, Sigrid; KNORR, Annette. *Sexueller Missbrauch von Kindern*.

<sup>37</sup> Child Abuse and Neglect.

<sup>38</sup> *Dobromysl.cz*. Syndrom CAN.

<sup>39</sup> Srov. *Dobromysl.cz*. Syndrom CAN.

<sup>40</sup> Child Sexual Abuse.

špatné bytové podmínky či izolace, tedy sociální vyloučení dané rodiny.<sup>41</sup>

Toto jsou faktory, které samy o sobě ještě neznamenají sexuální zneužívání v dané rodině. Genetické předpoklady ani sociálně ekonomické podmínky nejsou zodpovědné za vznik týrání či zneužívání. Tyto zátěžové faktory je vždy třeba posuzovat z hlediska individuální situace daného dítěte.<sup>42</sup>

O věku dítěte, který je významným rizikovým faktorem sexuálního zneužití, lze říci, že v kojeneckém a batolecím věku jsou rizikové všechny děti bez rozdílu. Postupně se pak rizikovitost zmenšuje v závislosti na zrání dítěte. Věková skupina, které by se však měla věnovat vyšší pozornost z hlediska ochrany, jsou děti v mladším školním věku. Vzhled dítěte při pachatelově výběru oběti hraje také značnou roli. Rizikovým faktorem může být fyzická krása dítěte, nebo i způsob, jakým je dítě oblečeno. Dále lze, jak už bylo řečeno, sledovat určité osobnostní charakteristiky, které zvyšují rizikovitost daného dítěte, těmi jsou nižší inteligence, nízké sebehodnocení dítěte nebo nemoc. Nemoc je zde uvedena z toho důvodu, že přestože sama o sobě osobnostní charakteristikou není, ovlivňuje psychický stav dítěte a tím dočasně nebo trvale i jeho osobnostní charakteristiky; dále nemoc může snižovat obranyschopnost dítěte.<sup>43</sup>

Riziková situace z hlediska sexuálního zneužívání je taková sociální situace, ve které je dítě přímo ohroženo sexuálním zneužitím. Riziková situace je závislá na přítomnosti potenciálního pachatele a potenciální oběti. Riziková situace tedy může nastat i na veřejně přístupných místech, jakými jsou například výtah, schodiště, veřejné toalety či hromadná doprava. Rizikové mohou být ale také osoby, kterým rodiče svěřují dítě do péče, jako je například najaté hlídání atd.<sup>44</sup>

---

<sup>41</sup> Srov. KNORR, Annette. *Co je to týrání dětí?* (přednáška) Mariánské Lázně : Kotec o.s., 18.5.2010.

<sup>42</sup> Srov. tamtéž.

<sup>43</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s. 64 – 65.

<sup>44</sup> Srov. tamtéž, s. 69 – 70.

## 2 LEGISLATIVA

V předchozí kapitole jsme se věnovali vymezení fenoménu sexuálního zneužívání dětí jako takovému. Na následujících řádcích jsou vymezeny pojmy, možné formy sexuálního zneužívání a následků sexuálního zneužití. Krátce se zaměříme na bližší specifikaci rizikových dětí, situací a faktorů. Tato kapitola je také věnována legislativnímu zakotvení, tedy klasifikaci trestných činů, které se sexuálním zneužíváním souvisejí, na základě trestněprávní úpravy České republiky. Přibližujeme některé aspekty zákona o výkonu trestu odnětí svobody a problematiku stanovení hranic věkové způsobilosti k pohlavnímu styku a trestní odpovědnosti.

### 2.1 Trestně právní úprava v ČR

V této podkapitole se seznámíme s trestně právní úpravou, která se na nás, občany České republiky, vztahuje. Tato trestněprávní úprava byla novelizována a 1. ledna 2010 vešla v platnost.

Tato nová trestní úprava reaguje na skutečnost, že dříve při trestu za sexuální trestné činy nebylo postihováno zneužití bezbrannosti oběti a její závislosti na pachateli.<sup>45</sup>

Následující řádky se zaměřují především na činy, které se dotýkají problematiky páchání sexuálně motivovaných trestných činů na dětech. Mluvíme-li v souvislosti s těmito trestnými činy o dítěti, dítětem je vždy myšlena osoba mladší osmnácti let.

#### 2.1.1 Znásilnění

Prvním trestným činem, který zde definujeme, je trestný čin znásilnění<sup>46</sup>. Znásilnění patří mezi trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, stejně jako většina následujících trestných činů, které budeme definovat. V trestním zákoníku je uvedeno, že tento čin spáchá ten, kdo jiného nutí k pohlavnímu styku,

---

<sup>45</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1647 – 1648.

<sup>46</sup> Srov. tamtéž, § 185.



dále je zde uvedeno, jakým trestem může být za tento čin potrestán.<sup>47</sup>

Pouhé nucení k pohlavnímu styku, aniž by k němu skutečně došlo, bude postihováno jako pokus o tento trestný čin. Jak již bylo uvedeno, nově je v rámci tohoto trestného činu postihováno zneužití bezbrannosti, které je právě pro tento trestný čin charakteristické. Za pohlavní styk judikatura považuje jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Kromě soulože tedy jde o jakýkoliv pohlavní styk, provedený způsobem srovnatelným se souloží, může se tedy jednat o anální pohlavní styk, orální pohlavní styk, nebo například pouze o osahávání genitálií muže nebo ženy.<sup>48</sup>

Předmětem útoku, neboli jeho obětí, může být kterákoliv osoba.<sup>49</sup> Znásilněným může být a bývá i velmi malé dítě. To je okolnost, která podmiňuje využití vyšší trestní sazby. Trestný čin je naplněn, pokud pachatel násilným jednáním, pohrůzkou násilí či jiné těžké újmy donutí oběť k pohlavnímu styku. Tento čin je naplněn také v případě, že pachatel k tomuto činu zneužil bezbrannosti oběti.<sup>50</sup> Takové zneužití bezbrannosti je velice časté u dětských obětí znásilnění.

U dětí<sup>51</sup> se obvykle jedná o psychickou bezbrannost, protože dítě nemá dostatečné znalosti a zkušenosti, aby bylo schopno posoudit, jaký význam má odpor při nucení k pohlavnímu styku. V důsledku psychické bezbrannosti oběť často nechápe, co po ní pachatel požaduje, protože není způsobilá domyslet a vyhodnotit důsledky tohoto jednání. V souvislosti s tématem této práce je také důležité říci, že při spáchání trestného činu znásilnění se považuje za zvláště přitěžující okolnost, pokud je tento čin spáchaný na dítěti. V případě tohoto trestného činu není nutné, aby pachatel znal věk osoby (dítěte), postačí, že se zřetelem na okolnosti o uvedené skutečnosti měl vědět nebo věděl.<sup>52</sup>

### 2.1.2 Pohlavní zneužití

Dalším trestným činem, velice často páchaným na dětech, je trestný čin pohlavního zneužití<sup>53</sup>. Zákonné ustanovení tohoto trestného činu se zaměřuje na to,

---

<sup>47</sup> Srov. Příloha 1.

<sup>48</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1650.

<sup>49</sup> Nezávisle na věku a pohlaví.

<sup>50</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1651.

<sup>51</sup> Stejně jako u osob mentálně zaostalých.

<sup>52</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1654 – 1656.

<sup>53</sup> Srov. tamtéž, § 187.

aby byly ochráněny děti a jejich pohlavní nedotknutelnost. Zákonná úprava trestného činu pohlavního zneužití je tedy, oproti předchozímu trestnému činu znásilnění, primárně zaměřena na děti a jejich ochranu.<sup>54</sup>

Za pohlavní styk je v této souvislosti považován orální nebo anální pohlavní styk, ohmatávání prsou, ohmatávání pohlavních orgánů či líbání přirození, pokud toto chování směřuje k sexuálnímu vzrušení pachatele. Při pohlavním zneužití není rozhodující, zda se jedná o chlapce či děvče, pohlaví zneužité osoby zde nerozhoduje, podstatná není ani jejich fyzická nebo psychická pohlavní dospělost. Za rozhodující se nepovažuje ani to, zda mají dostatečné informace o pohlavním životě, ani to, z čí iniciativy pohlavní zneužití vzešlo. Důležitá není ani skutečnost, kdo byl v průběhu celého jednání aktivnější či zda k pohlavnímu zneužití došlo na základě citové vazby. Tyto a další okolnosti je však třeba hodnotit při posuzování povahy a závažnosti spáchaného trestného činu a při ukládání trestu za tento čin.<sup>55</sup>

Pachatelem může být jak muž, tak i žena, v případě soulože je však pachatelem vždy osoba opačného pohlaví, než je oběť. Pohlavní zneužití ale může spáchat i osoba stejného pohlaví jako je oběť. Jako zvláště přitěžující okolnost je uváděn fakt, že pachatel spáchal trestný čin pohlavního zneužití na osobě, která mu byla svěřena k doзору, pokud zneužil závislosti, kterou vůči němu oběť má, nebo pokud využil svého postavení a z něho vyplývajícího vlivu nebo důvěryhodnosti.<sup>56</sup>

V prvním případě, kdy je oběť pachateli svěřena k doзору, a ve druhém případě, kdy se jedná o zneužití závislosti, jde o situace, kdy má pachatel za dítě zodpovědnost. Nejčastěji je touto osobou rodič, vlastní či nevlastní, opatrovník, vychovatel, učitel, nebo například trenér či táborový vedoucí, rodinný přítel atd.

V případě, kdy pachatel zneužil svého postavení a z něj vyplývající důvěryhodnosti či vlivu, se může, kromě již zmíněných učitelů, trenérů, nebo táborových vedoucích, jednat například o církevní činitele. Případy, kde se jednalo o pohlavní zneužití právě těmito osobami, se v poslední době velmi rozmnožily. Zde se ve většině případů jednalo o zneužití postavení a právě tato skutečnost činí uvedený čin ještě závažnějším.

---

<sup>54</sup> Srov. Příloha 2.

<sup>55</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1674 – 1675.

<sup>56</sup> Srov. tamtéž, s. 1675 – 1676.

### 2.1.3 Sexuální nátlak

Trestným činem, který je třeba v souvislosti s pachateli sexuálních deliktů na dětech také zmínit, je sexuální nátlak<sup>57</sup>. V trestním zákoníku je vymezena trestní sazba pro tento čin v rozmezí šesti měsíců až šestnácti let, vyšší trestní sazba je však podmíněna dalšími okolnostmi. Těmi jsou spáchání činu na dítěti mladším patnácti let, spáchání činu se zbraní, v organizované skupině, pokud má čin za následek vážné ublížení na zdraví či smrt a další. Nejvyšší trestní sazbou, tedy odnětím svobody až na šestnáct let, je potrestán pachatel právě v případě, kdy při spáchání trestného činu oběti způsobí smrt.<sup>58</sup>

Uvedený trestný čin porušuje svobodu každého člověka, jeho rozhodování v pohlavních vztazích. Dále pak může mít nepříznivý vliv na mravní vývoj zneužité osoby. Pokud pachatel oběť nutí k pohlavnímu sebeukájení, obnažování či jinému srovnatelnému chování, nedochází k fyzickému pohlavnímu kontaktu mezi pachatelem a obětí, avšak pachatel oběť k tomuto chování nutí pro vlastní sexuální vzrušení či uspokojení. Za sebeukájení je považováno takové chování, při kterém osoba pohlavně ukájí sama sebe, čehož dosahuje drážděním vlastních pohlavních orgánů. Obnažováním je myšleno svlékání jednotlivých částí oděvu, jehož účelem je sexuální vzrušení pachatele, zvláště se jedná o oblasti genitálií, či pozadí.<sup>59</sup>

Poprvé se zde jako přitěžující okolnost objevuje také spáchání tohoto trestného činu v rámci organizované skupiny. Tato skutečnost podmiňuje udělení vyšší trestní sazby za uvedený trestný čin.

### 2.1.4 Trestné činy komerčního sexuálního násilí

Následující řádky budou věnovány trestným činům, které se této problematice dotýkají, primárně však souvisejí spíše s komerčním sexuálním násilím. Jedná se o trestné činy kuplířství<sup>60</sup>, výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií<sup>61</sup> a zneužití dítěte k výrobě dětské pornografie,<sup>62</sup> dále o trestný čin

---

<sup>57</sup> Srov. tamtéž, § 186.

<sup>58</sup> Srov. Příloha 3

<sup>59</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1666 – 1667.

<sup>60</sup> Srov. tamtéž, § 189.

<sup>61</sup> Srov. tamtéž, § 192.

<sup>62</sup> Srov. tamtéž, § 193.

svádění k pohlavnímu styku<sup>63</sup>.

Za zajímavé považuji, že trestněprávní úprava České republiky nezná pojem komerční sexualizované násilí, s tímto pojmem se v trestním právu nesetkáme. Jedná-li se o činy, které mají charakter komerčního sexuálního násilí, mluví se o nich jako o činech souvisejících s komerčním sexualizovaným násilím. V trestním zákoníku jsou tyto činy zařazeny vedle trestných činů znásilnění a pohlavního zneužití, mezi trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti.

Postih za toto komerční sexuální násilí vychází z řady mezinárodních smluv, které jsou pro Českou republiku závazné. Mimo jiné se jedná o „Opční protokol k úmluvě OSN o právech dítěte proti prodeji dětí, dětské prostituci a dětské pornografii“<sup>64</sup> nebo o „Úmluvu Rady Evropy o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním a zneužíváním“<sup>65</sup>.

Mluvíme-li o kuplířství, jedná se o takové chování, kdy pachatel zláká, najme, či oběť donutí k prostituci, nebo pouze kořistí z prostituce druhé osoby. Stejně jako u předchozích trestných činů je zákonem stanovena zvýšená trestní sazba, pokud tento čin spáchá jako člen organizované skupiny, způsobí oběti těžké ublížení na zdraví, či smrt.<sup>66</sup> Zajímavá je skutečnost, že v tomto zákoně není stanovena vyšší trestní sazba v případě, že obětí tohoto trestného činu je dítě mladší patnácti let, tak, jak je tomu u předešlých trestných činů znásilnění, pohlavního zneužití a sexuálního nátlaku.

Podstatou definování tohoto trestného činu, je ochrana mravnosti a svobody rozhodování člověka v sexuální oblasti.<sup>67</sup>

Za kořistění z prostituce se považují jakékoli způsoby získávání majetkového prospěchu z prostituce jiné osoby, lze-li odvodit, že pachatel vědomě využíval vztahu k prostituující osobě.<sup>68</sup>

Trestný čin výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií uvádí, že přechováváním fotografického, filmového, nebo počítačového pornografického díla, na kterém je vyobrazeno dítě, je páčán trestný čin. Dále tento trestný čin páčá také ten, kdo toto pornografické dílo vyveze či jinak zprostředkuje. Za přitěžující okolnost je zde považován fakt, že pachatel tento čin spáchal v úmyslu získat značný prospěch

---

<sup>63</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II* § 202.

<sup>64</sup> Z 25. května 2000.

<sup>65</sup> Z 25. října 2007.

<sup>66</sup> Srov. Příloha 4.

<sup>67</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II* : § 140 - 421 *Komentář* s. 1683.

<sup>68</sup> Srov. tamtéž, s. 1685.

nebo ho spáchal v organizované skupině.<sup>69</sup>

Za dětskou pornografii je považováno takové pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě. Jedná se například o snímky, kde dítě vyzývavě předvádí pohlavní orgány, snímky, na kterých je dítě zachyceno při skutečném, či předstíraném sexuálním styku, nebo jiné podobné snímky. Právě z důvodu zapojení dětí je výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií typově závažnější.<sup>70</sup>

Existuje úvaha, jak postihovat pornografická díla, u kterých k výrobě nebyly zneužity děti, například díla kreslená, animovaná nebo literární. Někteří odborníci se domnívají, že by pro řadu pedofilů mohla tato pornografická díla být alternativou, při níž by mohli realizovat svoje masturbační fantazie. Existuje však i opačný názor, že by tato díla mohla pedofilní jedince naopak stimulovat k realizaci jejich představ.<sup>71</sup>

Ustanovení trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie má chránit dítě před sexuálním zneužitím, které spáchá ten, kdo svede, najme, nebo jinak zneužije k výrobě pornografického díla, nebo z výroby takové díla kořistí. Stejně jako u předchozích činů, které souvisejí s komerčním sexualizovaným násilím, je zde považováno za přitěžující okolnost, pokud je tento čin spáchán v rámci organizované skupiny nebo v úmyslu získat značný prospěch.<sup>72</sup>

Organizovanou skupinou je zde myšleno sdružení více osob, v rámci, kterého je provedena určitá dělba úkolů. Vyznačuje se plánováním a koordinací, což zvyšuje úspěšnost provedení tohoto trestného činu, a tím současně i jeho nebezpečnost. Mluvíme-li o organizované skupině, která působí ve více státech, jedná se o působení nejméně ve dvou státech, včetně České republiky.<sup>73</sup>

Závěrem je třeba trestný čin proti rodině a dětem, který souvisí s problematikou komerčních sexuálních trestných činů páchaných na dětech. Jde o trestný čin svádění k pohlavnímu styku. Tento čin spáchá ten, kdo poskytne dítěti úplatu nebo jiný prospěch za pohlavní styk, sebeukájení, obnažování, nebo jiné srovnatelné chování. V trestně právní úpravě si lze všimnout, že zvýšená trestní sazba je zde mimo jiné podmíněna tím, že tento čin byl páchán opakovaně. Toto se u předchozích trestných činů neobjevuje.<sup>74</sup>

Smyslem ustanovení tohoto trestního činu je ochrana dětí před nežádoucím

---

<sup>69</sup> Srov. Příloha 5.

<sup>70</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1703.

<sup>71</sup> Srov. tamtéž, s. 1705.

<sup>72</sup> Srov. Příloha 6.

<sup>73</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1711.

<sup>74</sup> Srov. Příloha 7.

a společensky nepřijatelným sexuálními jednáním, kterým jsou v tomto případě myšleny sexuální služby, jejichž účelem je pohlavní uspokojení pachatele.<sup>75</sup>

Tento trestný čin také reaguje na požadavek zvýšené ochrany dětí nižší věkové kategorie, proto je spáchání tohoto trestného činu podmínkou využití vyšší trestní sazby. Důvodem je, že právě děti této nižší věkové kategorie jsou pro svoji nevypěstlost a nezkušenost cílem těchto trestných činů častěji. Dále se zde objevuje pojem zavrženíhodná pohnutka, tzn. taková pohnutka, která je v zásadním rozporu s morálkou a většinou svědčí o morálním narušení pachatele. Tyto pohnutky dokládají pachatelovu bezcitnost, sobectví a pohrdavý postoj k základním lidským hodnotám. Mimo jiné se může jednat o sexuální zvrhlost či pomstychtivost.<sup>76</sup>

Výše jsme se tedy seznámili s trestní úpravou týkající se znásilnění, pohlavního zneužití, sexuálního nátlaku, svádění k pohlavnímu styku a komerčních sexuálních trestných činů kuplířství, výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií a zneužití dítěte k výrobě dětské pornografie. Na následujících řádcích se budeme věnovat zákonu o výkonu trestu odnětí svobody.

## 2.2 Zákon o výkonu trestu odnětí svobody

Mezi hlavní zásady výkonu trestu odnětí svobody zákon uvádí: „*Trest má být vykonán jen takovým způsobem, který respektuje důstojnost osobnosti odsouzeného a omezuje škodlivé účinky zbavení svobody; tím však nesmí být ohrožena potřeba ochrany společnosti.*“<sup>77</sup> Právě toto je předmětem mnoha diskusí. Někteří lidé<sup>78</sup> jsou přesvědčeni o tom, že pachatelé, kteří poruší práva a důstojnost jiné osoby, zvláště pak v sexuální oblasti, si nezaslouží, aby byla dodržována jejich práva a důstojnost. Tento názor je v případech, kdy je obětí dítě, ještě mnohem radikálnější.

Soud rozhoduje o umístění odsouzených do výkonu trestu. Přihlíží, aby byli mladiství umístěni odděleně od dospělých, ženy od mužů, recidivisté od prvopachatelů, odsouzení za úmyslně spáchané trestné činy od odsouzených za činy z nedbalosti. Odděleně jsou také umístěni odsouzení, kterým soud uložil ochranné

<sup>75</sup> Srov. ŠÁMAL, Pavel *Trestní zákoník II : § 140 - 421 Komentář* s. 1771.

<sup>76</sup> Srov. tamtéž, s. 1774.

<sup>77</sup> Zákon o výkonu trestu odnětí svobody § 2.

<sup>78</sup> Srov. 3.3 Pohledy na pachatele sexuálních deliktů.

lčzení.<sup>79</sup>

Soud rozhoduje také o tom, do kterého typu věznice bude odsouzený umístěn. Věznice se rozdělují podle zajištění bezpečnosti a způsobu vnějšího střežení na čtyři základní typy: věznice s dohledem, věznice s dozorem, věznice s ostrahou a nejpřísnější – věznice se zvýšenou ostrahou.<sup>80</sup>

V zákoně jsou také stanovena práva odsouzených, které je třeba alespoň stručně přiblížit. Tato práva se dělí do určitých okruhů.

Prvním okruhem je okruh sociálních podmínek odsouzených a poskytování zdravotní péče. Zde je mimo jiné uvedeno to, že každý odsouzený má právo na to, aby mu byla poskytnuta pravidelná strava, aby mu bylo zabezpečeno lůžko a prostor pro uložení osobních věcí, odívání, které odpovídá klimatickým podmínkám, aby mu byla denně zabezpečena osmihodinová doba ke spánku a doba potřebná k osobní hygieně a úklidu.<sup>81</sup>

Následující okruh práv se týká korespondence. Zde je uvedeno, že odsouzený má právo na vlastní náklady přijímat a odesílat korespondenci. Také je v zákoně stanoveno, že vězeňská služba má právo seznámit se s obsahem zasílané korespondence. Upraveno je i užívání telefonu. Na základě této úpravy má odsouzený, v odůvodněných případech, právo využít telefon ke kontaktu s blízkou osobou, avšak na vlastní náklady. Vězeňská služba má právo seznamovat se formou odposlechu s obsahem těchto telefonátů.<sup>82</sup>

Okruh týkající se návštěv říká, že odsouzený má právo po dobu 3 hodin v rámci kalendářního měsíce přijímat návštěvu, avšak v čase určeném ředitelem věznice. Odsouzeného mohou současně navštívit nejvýše 4 osoby. Zaměstnanec vězeňské služby má právo tuto návštěvu přerušit nebo předčasně ukončit, pokud návštěvníci nebo sám odsouzený i přes upozornění porušují pořádek, kázeň či bezpečnost.<sup>83</sup>

Dalším důležitým okruhem je okruh duchovních a sociálních služeb. Zde je stanoveno, že každý odsouzený má právo na poskytnutí duchovních a obdobných služeb, které sledují humanitární cíle. Věznice umožní společné náboženské obřady odsouzených, přičemž účast na těchto obřadech je dobrovolná. Církev se na

---

<sup>79</sup> Srov. Zákon o výkonu trestu odnětí svobody § 7.

<sup>80</sup> Srov. tamtéž, § 8.

<sup>81</sup> Srov. tamtéž, § 16.

<sup>82</sup> Srov. tamtéž, § 17 – 18.

<sup>83</sup> Srov. tamtéž, § 19.

naplňován duchovní služby může podílet zejména konáním bohoslužeb pro zájemce, poskytováním individuálních rozhovorů, pastoračních návštěv, umožněním přístupu k náboženským úkonům, vedením duchovních hodin, zajištěním náboženské literatury, pořádáním přednášek nebo také přípravou odsouzených na propuštění. Věznice umožňuje orgánům sociálních zabezpečení poskytovat odsouzeným sociální služby, které mají za cíl pomáhat odsouzeným vytvářet příznivé podmínky pro jejich budoucí život na svobodě.<sup>84</sup>

Zákon o výkonu trestu odnětí svobody se také věnuje výkonu ochranného léčení, které je pachatelům sexuálních deliktů na dětech soudem často uloženo. O výkonu ochranného léčení zákon uvádí:

*„(1) Během výkonu trestu lze též vykonávat uložené ochranné léčení.*

*(2) Umožňuje-li to výměra uloženého trestu nebo jeho zbytku, započne se s výkonem ochranného léčení uloženého v ambulantní formě bezprostředně po nástupu do výkonu trestu.*

*(3) Pokud soudem uložené ochranné léčení v ústavní formě, jež bylo uloženo vedle výkonu trestu, nebylo vykonáno před nástupem výkonu trestu, a s ohledem na kapacitu věznice je možné takové léčení v podmínkách výkonu trestu provádět, učiní věznice opatření potřebná k tomu, aby s výkonem takového ochranného léčení bylo započato co nejdříve po nástupu výkonu trestu.*

*(4) Pokud je třeba ve výkonu ochranného léčení v ústavní formě pokračovat i po propuštění z výkonu trestu, nebo nebylo-li ve výkonu trestu takové ochranné léčení zahájeno, věznice poskytne včas potřebné informace zdravotnickému zařízení, ve kterém se má ochranné léčení vykonávat. Je-li zajištěno zahájení nebo pokračování ve výkonu ochranného léčení bezprostředně po výkonu trestu, dodá dnem ukončení výkonu trestu Vězeňská služba odsouzeného do příslušného zdravotnického zařízení.*

*(5) Nebylo-li v průběhu výkonu trestu ochranné léčení ukončeno a není-li zajištěn jeho další výkon ve zdravotnickém zařízení, zašle věznice zprávu o jeho dosavadním průběhu a výsledku soudu.“<sup>85</sup>*

Odsouzení, kteří spolupracují a kterým byla soudem nařízena ochranná sexuologická léčba, mohou být na vlastní žádost zařazeni do terapeutického programu pro sexuální devianty ve věznici Kuřim.

<sup>84</sup> Srov. Zákon o výkonu trestu odnětí svobody § 20.

<sup>85</sup> Zákon o výkonu trestu odnětí svobody § 57.



## 2.3 Věková hranice způsobilosti k pohlavnímu styku

Legální věková hranice způsobilosti k pohlavnímu styku označuje věk, od kterého mohou mít občané daného státu legální pohlavní styk. Tato věková hranice se může v různých částech světa a státech značně lišit.<sup>86</sup> Některé státy tuto hranici vůbec nemají právně ošetřenu a v některých státech je dokonce podmíněna svatbou. Zajímavá je také skutečnost, že některé státy mají oddělenou věkovou hranici způsobilosti k pohlavnímu styku mezi heterosexuálními partnery<sup>87</sup> a partnery stejného pohlaví, tedy homosexuálními. Stejně tak v některých státech v minulosti existovala oddělená hranice pro pohlavní styk vaginální a anální.<sup>88</sup>

V současnosti je v České republice stanovena věková hranice pro legální pohlavní styk patnáct let. V letech 2007–2009 byl v souvislosti s přípravou nového trestního zákoníku projednáván návrh na snížení věkové hranice trestní odpovědnosti<sup>89</sup> a zároveň věkové hranice pro legální pohlavní styk na čtrnáct let. Tento návrh však neprošel.

V rozhovoru pro Český rozhlas uvedl psychiatr a sexuolog MUDr. Jan Zbytovský v debatě, zda snížit či nesnížit věkovou hranici pro pohlavní styk, že je nepochybně pravda, že snížení této hranice by nahrálo dospělým, kteří mají styk s nezletilými dětmi. Neztotožňuje se však s názorem, že toto snížení by znamenalo pro naši společnost katastrofu. Je přesvědčen, že stále lze postihovat například čtyřicetiletého muže, pokud měl styk s patnáctiletou dívkou, a tento styk byl nedobrovolný.<sup>90</sup>

Po seznámení s věkovou hranicí pro legální pohlavní styk se v následujícím textu budeme věnovat hranici trestní zodpovědnosti, která je v mnoha zemích, včetně České republiky, s věkovou hranicí pro legální pohlavní styk úzce spjata.

## 2.4 Věková hranice trestní odpovědnosti

Jak bylo uvedeno v předchozím textu, který se věnoval věkové hranici pro

---

<sup>86</sup> Viz Příloha 16.

<sup>87</sup> ČR do roku 1990.

<sup>88</sup> Srov. Wikipedie: Legální věk způsobilosti k pohlavnímu styku.

<sup>89</sup> Srov. trestní odpovědnost.

<sup>90</sup> Srov. Český rozhlas : Změna věkové hranice pro legální sex - 25.11. 2008.

legální pohlavní styk, následující řádky jsou zaměřeny na hranici trestní odpovědnosti v České republice.

V České republice je věková hranice pro trestní odpovědnost zákonem stanovena na patnáct let. V zákoně je uvedeno: „*Kdo v době spáchání činu nedovršil patnáctý rok svého věku, není trestně odpovědný.*“<sup>91</sup> Existuje ale zvlášť ustanovená skupina osob, do které patří osoby mezi patnáctým a osmnáctým rokem života. O trestní odpovědnosti této skupiny osob mluví zákon o soudnictví ve věcech mládeže. Tento zákon mimo jiné uvádí: „*Mladistvý, který v době spáchání činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat jeho nebezpečnost pro společnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.*“<sup>92</sup> Zákon tedy počítá i s tím, že se mohou vyskytnout případy, kdy mladistvý, přestože již uvedené věkové hranice dosáhl, nedokázal rozeznat nebezpečnost svého chování.

V případě trestu odtěti svobody u mladistvých se výše trestu snižuje na polovinu, tento trest však nesmí být vyšší než pět let a nižší než jeden rok. Pokud mladistvý spáchal trestný čin, za který trestní zákon povoluje udělení výjimečného trestu, může soud udělit mladistvému trest odnětí svobody na pět až deset let.<sup>93</sup> Trest odnětí svobody si mladiství delikventi odpykávají ve věznici Všehrdy. V této věznici jsou k tomuto účelu, tedy k výkonu trestu odnětí svobody mladistvých mužů, určeny dvě ubytovny.

Od osmnácti let je každá osoba České republiky plně trestně odpovědná, pokud nebyla této odpovědnosti částečně nebo úplně zbavena.<sup>94</sup>

V této kapitole jsme se zaměřili především na legislativu. Vymezili jsme jednotlivé trestné činy, které s problematikou sexuálních deliktů na dětech souvisejí. Jedná se o trestné činy: znásilnění, pohlavní zneužití, sexuální nátlak, činy, související s komerčním sexualizovaným násilím a trestný čin svádění k pohlavnímu styku. Tyto trestné činy upravuje trestně právní úprava ČR. Dále jsme se věnovali věkové hranici způsobilosti k pohlavnímu styku a věkové hranici trestní odpovědnosti. V následující kapitole se zaměříme na pachatele sexuálních deliktů na dětech.

---

<sup>91</sup> Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, § 25 Věk.

<sup>92</sup> Zákon č. 218/2003 Sb. o soudnictví ve věcech mládeže § 5.

<sup>93</sup> Srov. Zákon č. 218/2003 Sb. o soudnictví ve věcech mládeže § 31.

<sup>94</sup> Například z důvodu mentální retardace.

## 3 PACHATELÉ

V předchozí kapitole, která byla zaměřena na legislativu a její zakotvení v trestněprávní úpravě České republiky jsme se zaměřili na zákon o výkonu trestu odnětí svobody, věkovou hranici způsobilosti k pohlavnímu styku a také věkovou hranici trestní odpovědnosti. V této kapitole se zaměříme na pachatele. Přiblížíme si typologii pachatelů sexuálních deliktů na dětech, výkon trestu a průběh jejich terapie. Budeme se věnovat konkrétním třem kuřimským případům, tedy příběhům odsouzených, a vězeňským psychologům, kteří s pachateli pracují. Se všemi těmito osobami jsem vedla rozhovory. V rámci kapitoly bude také přiblíženo specializované oddělení pro sexuální devianty, které se nachází právě v kuřimské věznici. Na závěr této kapitoly se seznámíme s pohledem společnosti na pachatele sexuálních deliktů na dětech, s pohledem těchto pachatelů na sebe sama a také s pohledem odborníků, kteří s nimi pracují.

### 3.1 Charakteristika pachatelů

V této podkapitole se věnuji možné typologii pachatelů, kteří sexuální delikty na dětech páchají. Dále se zde věnuji popisu toho, jaké možnosti výkonu trestu jsou v našem státně možné. Závěrem se zaměřuji na možnosti a průběh soudně nařízené sexuologické léčby pro pachatele sexuálních deliktů na dětech.

#### 3.1.1 Typologie pachatelů

Podle různých kritérií a hledisek existují také různá dělení a typologie pachatelů sexuálních deliktů na dětech. Ráda bych zde uvedla dělení pachatelů podle vztahu k dítěti, a to stanoveným ze dvou hledisek – na základě psychoterapeutického pohledu na pachatele a na základě policejného pohledu na pachatele.

Na základě psychoterapeutického pohledu jsou uváděny tři typy pachatelů. Jedná se o **fixovaného pachatele**, o **regresivního pachatele** a o **sociopatického pachatele**. Častým jevem u fixovaných pachatelů je skutečnost, že zakládají rodinu, kterou používají jako alibi. Sexuální náklonnost k dětem se u těchto jedinců objevuje

již v raném mládí. U fixovaných pachatelů se proto často setkáváme s velkým počtem obětí a rovněž u nich lze sledovat velké nebezpečí recidivy. Vzhledem k raným projevům deviace je možné pozorovat, že si tito jedinci často volí povolání, které odpovídá jejich sexuálním preferencím.<sup>95</sup>

U regresivního pachatele lze sledovat, že je orientován primárně na jedince stejné věkové kategorie. Spouštěcím mechanismem u něj jsou problémy, těžké životní situace, alkohol atd. Nebezpečí recidivy tedy souvisí právě s životní situací, ve které se pachatel aktuálně nachází. Tento druh pachatelů dosahuje při terapii velmi dobrých výsledků.<sup>96</sup>

Sociopatický pachatel je také nazýván antisociálním pachatelem. Většinou se jedná o pachatele, který byl již dříve trestaný, i za jiné delikty. U tohoto druhu pachatelů se vyskytuje velice nízká, nebo dokonce žádná, empatie. Jedná se o sexualizovanou agresi, u které je vysoké riziko recidivy.<sup>97</sup>

Na základě policejního pohledu na pachatele vzniklo poněkud složitější dělení. Jedná se o **fixované pachatele**, mezi které patří pachatel „svůdník“, pachatel introvert a sadistický pachatel. Dále se jedná o situačně motivované pachatele, mezi které patří pachatelé s poruchou odmítání sexu s vrstevníky, bezskrupulózní pachatelé, promiskuitní pachatelé bez vyhraněné sexuální preference, společenští ztroskotanci a outsideři. Samostatnou skupinu pak tvoří ženy v roli pachatelky.<sup>98</sup>

Fixovaní pachatelé jsou tedy pachatel „svůdník“, pachatel introvert a sadistický pachatel. „Svůdník“ si většinou snaží získat náklonnost oběti, věnuje jí mnoho pozornosti, kupuje jí dárky apod. V podstatě se jedná o svádění, podle kterého má tato skupina pachatelů také název. Často tento pachatel „pracuje na více obětech“ současně. Většinou vyhledává „obětní typ“, nebo člověka, u kterého se dá uplatnit silná autorita. Pachatel introvert má problémy s nedostatkem komunikačních kompetencí. Jeho obětmi jsou většinou cizí, nebo velmi malé děti. Tento druh pachatelů je často zákazníkem dětských prostitutů, protože většinou vyhledává krátké sexuální akty. Posledním typem pachatele patřícího do skupiny fixovaných pachatelů je sadistický pachatel. Tito pachatelé se vyskytují nejméně, skupina sadistických pachatelů je tedy početně nejmenší. Spouštěčem sexuálního vzrušení

---

<sup>95</sup> Srov. GALLWITZ, Adolf. *Trestný čin – poznatky o pachatelích, zločineckém prostředí, obětech a průběhu trestného činu*. (přednáška) Silberbach : Sozial Akademie, 24.11.2010.

<sup>96</sup> Srov. tamtéž.

<sup>97</sup> Srov. tamtéž.

<sup>98</sup> Srov. tamtéž.

jsou v tomto případě reakce obětí, jako jsou strach či bolest. U této skupiny pachatelů je nejvyšší riziko únosu a zabití či usmrcení dítěte.<sup>99</sup>

Mezi situačně motivované pachatele patří pachatelé s poruchou odmítání sexu s vrstevníky, bezskrupulózní pachatelé, promiskuitní pachatelé bez vyhraněné sexuální preference, společenští ztroskotanci a outsideři. U pachatele s poruchou odmítání sexu s vrstevníky lze sledovat nízké sebevědomí, velké problémy se zvládnutím konfliktních situací. A právě stres je spouštěcím mechanismem, proto jsou oběti zpravidla vybírány podle míry disponibility. Výrazně impulzivním jednáním se vyznačuje bezskrupulózní vykořisťovatel, který využívá všechno a každého. Důležitým spouštěčem u těchto jedinců je příležitost a disponibilita oběti. Sexuální atak u něj lze vnímat jako součást vzorce chování v každodenním životě.<sup>100</sup> Promiskuitní pachatel bez vyhraněné sexuální preference využije jakoukoli příležitost k uspokojení svých sexuálních potřeb, často zapojuje oběť do zvláštních rituálů, obvykle disponuje rozsáhlou sbírkou pornografie. Společenský ztroskotanec a outsider trpí poruchami adaptace, osobnostními poruchami, poruchami integrace nebo jinými psychologickými onemocněními. Často se jedná o svobodné muže, kteří žijí se svojí matkou. Motivací jim bývá zvědavost či nejistota.<sup>101</sup>

Poněkud stranou stojí skupina žen pachatelek. I zde lze sledovat určitou typologii. Jedná se o pachatelku – milenku, pachatelku – spolupachatelku, pachatelku se zátěží z minulosti nebo o atypickou pachatelku. Pachatelka – milenka bývá často obětí sexuálního nebo fyzického násilí. Její oběti jsou většinou mladiství pubertální či prepubertální chlapci. Svoji oběť vnímá jako partnera, který ji nemůže zranit. To svědčí o jejím pokřiveném vnímání reality. Spolupachatelka bývá alespoň zpočátku nucena k tomu, aby se na sexuálním zneužívání dítěte podílela. Mužské sexuální násilí bývá často zaměřeno i proti ní. Některé ženy pokračují ve zneužívání, i když k němu již nejsou nuceny. Pachatelka se zátěží z minulosti byla často ve velmi raném dětství dlouhodobě a hrubým způsobem zneužívána. Její oběti jsou většinou její vlastní děti ve velmi útlém věku. S dítětem jedná většinou agresivně. Atypická pachatelka je většinou psychotická žena, která svůj trestný čin páchá ve stavu disociace. Jedná se o ženy, které vědomě vyhledávají zneužívající muže.<sup>102</sup>

---

<sup>99</sup> Srov. GALLWITZ, Adolf. *Trestný čin – poznatky o pachatelích, zločineckém prostředí, obětech a průběhu trestného činu.*

<sup>100</sup> Srov. tamtéž.

<sup>101</sup> Srov. tamtéž.

<sup>102</sup> Srov. tamtéž.

### 3.1.2 Výkon trestu u pachatelů sexuálních deliktů<sup>103</sup>

Pachatelé sexuálních deliktů jsou většinou zařazováni společně s jinými typy delikventů do věznic s dohledem, s dozorem, s ostrahou nebo se zvýšenou ostrahou.<sup>104</sup> Od ostatních spoluvězňů se tedy výkon jejich trestu výrazně neliší. Po odpykání trestu odnětí svobody začnou ústavní ochranné sexuologické léčení, které se po určité době může změnit v léčení ambulantní, nebo může být ukončeno. Ochrannou sexuologickou léčbu soud rozsudkem nařizuje většině sexuálních delikventů.<sup>105</sup> Cílem ochranné léčby je seznámit pacienta s povahou jeho sexuální poruchy, dále prevence opakování trestného činu a resocializace. Ústavní léčba je vykonávána v psychiatrické léčebně, což umožňuje každodenní sledování jedince. Ústavní forma léčby plní úlohu léčebnou, výchovnou, ale i zabezpečovací.<sup>106</sup>

Ochrannou léčbu lze zahájit již během výkonu trestu odnětí svobody. V České republice to umožňuje věznice Kuřim.<sup>107</sup> Vůči sexuálním deviantům ostatní odsouzení velice často projevují nepřátelství a nenávisť, i proto je v rámci výkonu trestu vhodná jejich separace. Není tajemstvím, že pedofilní pachatelé ve vězeňské hierarchii zaujímají nejnižší postavení. Bývají vystavováni různým podobám agrese, sexuálního zneužívání nevyjímaje. Specializované oddělení v Kuřimi však nedisponuje dostatečnou kapacitou, aby mohlo přijímat všechny odsouzené s nařízenou sexuologickou léčbou.<sup>108</sup>

V extrémních případech je třeba, aby před některými sexuálními delikventy byla společnost chráněna i po uplynutí trestu odnětí svobody či aby bylo zabráněno neustálým útekům některých jedinců z psychiatrických léčeben. K takovým účelům slouží zabezpečovací detence.<sup>109</sup> Zabezpečovací detence je trestněprávní sankce, po které psychiatři a sexuologové mnoho let volali. Soud může uložit pachateli zvláště závažných deliktů zabezpečovací detenci. Jedná se o jedince, kteří jsou pro nepřičetnost trestně nezodpovědní, jejichž pobyt na svobodě je nebezpečný a u nichž

---

<sup>103</sup> Viz Příloha 17

<sup>104</sup> Více viz 2.2 Zákon o výkonu trestu odnětí svobody.

<sup>105</sup> Více viz 3.1.3 Terapie pro pachatele sexuálních deliktů na dětech.

<sup>106</sup> Srov. WEISS, Petr. *Sexuologie*. s. 537.

<sup>107</sup> Více viz 3.2.6 Specializované oddělení pro sexuální devianty.

<sup>108</sup> Srov. WEISS, Petr. *Sexuologie*. s. 537.

<sup>109</sup> První detenční ústav byl uveden do provozu v lednu 2009 v rámci areálu nemocnice při vazební věznici Brno a má kapacitu 48 míst.

nelze očekávat, že by uložení ochranného léčení vedlo k dostatečné ochraně společnosti. Detence má za úkol odstranit nebezpečí, které hrozí do budoucna od pachatelů násilných deliktů, a vytvořit podmínky pro jejich pozdější odpovědný život na svobodě. Toto ochranné opatření trvá, dokud si ho vyžaduje ochrana společnosti, přičemž soud u mladistvých chovanců jednou za 6 měsíců, u ostatních minimálně jednou za 12 měsíců, přezkoumává, zda přetrvávají důvody k pokračování zabezpečovací detence.

### 3.1.3 Terapie pro pachatele sexuálních deliktů na dětech

Většina pachatelů nepodstupuje terapii dobrovolně. V České republice se jedná především o soudně nařízené sexuologické léčení. Existují však i jedinci, kteří podstupují léčbu dobrovolně, byť ani tato dobrovolnost není „zcela dobrovolná“. Tito jedinci jsou často pod tlakem rodiny, školy, pracoviště nebo vyšetřovacích orgánů, proto je důležité, aby terapeut disponoval určitými předpoklady a dokázal tyto jedince k léčbě patřičně motivovat.

Terapeut tedy má těžký úkol, musí si udržet roli loajálního průvodce a zároveň nesmí dopustit, aby u něj vznikl odsuzující odstup. Terapeut se nesmí od své role nechat odradit ani v případě, že se objeví klienti, kteří obviňují společnost z popírání dětské sexuality, či berou terapii jako instituci sociální podpory, která jim do budoucna zajistí práci a bydlení. Psychoterapeut musí mít stabilní a věcný pohled, nesmí se přiklánět ani k pohledu oběti, ani na stranu justice, je třeba, aby byl věrný své roli terapeuta.<sup>110</sup> Aby mohla být terapie úspěšná, musí klient také splňovat určité předpoklady. Většina klientů není na začátku příliš motivována, vnitřní motivace se buduje až během terapie. V úvodním kontaktu je nutné docílit alespoň toho, aby měl klient přání daný čin neopakovat.

Komplexní terapie, ať už ambulantní nebo ústavní, dává příležitost ke změně postojů a návyků. „*Smyslem léčení je reintegrace pacienta do společnosti a podrobné seznámení s anomálií jeho sexuálně motivačního systému.*“<sup>111</sup> Smyslem léčení je, na rozdíl od výkonu trestu, jehož cílem je odčinění deliktu, resocializace delikventů. V zásadě se uvádí šest druhů léčebných programů pro pedofilní delikventy. Je to odkrývací terapie, která pomáhá pochopit odlišnosti sexuálně

<sup>110</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s. 162.

<sup>111</sup> WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s. 170.

motivačního systému a probudit empatii k oběti. Dále kognitivně-behaviorální techniky, při nichž se pracuje s racionalizacemi, fantaziemi a nacvičuje se kontrola hněvu a prevence recidivy. Edukativní postupy se snaží o nápravu interpersonálních a sociálních dovedností a učí novým sblížovacím návykům. Biologická terapie farmakologicky či chirurgicky redukuje sexuální vzrušivost. Socioterapie a sociální intervence zahrnuje pracovní terapii, různé sportovní či kreativní aktivity a připravuje zázemí po propuštění. Poslední oblastí je komunitní podpora po propuštění, která má za úkol koordinovat terapii za dohledu probačních pracovníků.<sup>112</sup> Standardně se jednotlivé programy používají v kombinaci, nebo jsou různé metody použity v různých fázích léčení.

Jako příklad je možné uvést některé zásady, kterými se při terapii pachatelů řídí v poradenském a terapeutickém centru Kind in Zentrum.<sup>113</sup> Terapie je efektivní nástroj prevence, protože snižuje míru sexuálního zneužívání, chrání děti a mladistvé, ale především odrazuje pachatele od opakování sexuálních deliktů. V Kind in Zentrum je těžištěm práce ochrana dětí, první podmínkou pro začátek terapie je tedy oddělení oběti od pachatele. V terapeutických skupinách jsou vždy přítomni jeden terapeut muž a jedna terapeutka žena. Skupina má většinou 6 – 8 členů a setkává se po dobu 1,5 – 2,5 roku. Aby pachatel do takové skupiny mohl vstoupit, musí si přiznat svoji vinu a převzít zodpovědnost za své činy. Musí být schopen skupinové práce, projevit zájem o účast ve skupině a vůli ke změně. Zájemce musí být ochoten podepsat smlouvu o terapii. Aby tedy mohla terapie úspěšně proběhnout, je nutné, aby si pachatel přiznal výhradní zodpovědnost za své činy. Musí si uvědomit, že se při páchání trestné činnosti dopustil manipulace oběti. Velice důležité také je, aby se naučil rozpoznat rizikové situace a naučil se je zvládat bez recidivy. V Kind in Zentrum pracují na základě čtyř modulů terapie. Jedná se o rekonstrukci situace, při níž došlo k sexuálnímu zneužití, dále o vypracování vlastního životopisu, sociálních vztahů a psychosexuálního vývoje. Důležité je také navození empatie s obětí, čímž se předchází budoucím deliktům a posledním modulem je individuální práce na zamezení recidivy.

---

<sup>112</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s. 170 – 171.

<sup>113</sup> Srov. 4.4 Příklad dobré praxe.



## 3.2 Kuřimské případy

V této části práce se seznámíme s několika pachateli, kteří jsou za delikty spáchané na dětech odsouzeni a v současnosti si odpykávají svůj trest ve věznici Kuřim, na specializovaném oddělení pro odsouzené se soudem nařízenou ochrannou sexuologickou léčbou<sup>114</sup>. Dále si také přiblížíme názory dvou vězeňských psychologů, kteří na tomto oddělení působí a vedou individuální i skupinové terapie odsouzených. Tyto rozhovory jsem vedla na základě předem připravených otázek v rámci své praxe<sup>115</sup>, kterou jsem v kuřimské věznici absolvovala v roce 2010.<sup>116</sup>

### 3.2.1 Odsouzený František

František byl prvním z odsouzených, se kterým jsem vedla rozhovor. Předtím jsem o něm mluvila s vězeňskou službou, speciálními pedagogy a psychology. František v letech 1996 – 2001 pohlavně zneužil šest dětí, přičemž byla z jeho strany použita velká míra násilí, dále se pokusil znásilnit jednu ženu a jednomu člověku těžce ublížil na zdraví. Za tyto činy byl v roce 2001 vzat do vazby a v roce 2002 odsouzen k 11 letům trestu odnětí svobody. Dále mu byla nařízena ochranná sexuologická léčba. Ze strany vězeňských psychologů jsem byla upozorněna na fakt, že František trpí kromě pedofilie také poruchou osobnosti, že jeho výpovědi se často zásadně liší a on sám si některá fakta dokresluje.<sup>117</sup>

V odpovědi na jednu z otázek František uvedl, že on sám má z dětství zkušenost se sexuálním zneužíváním. Mezi devátým a desátým rokem života ho opakovaně zneužil jeho vlastní otec. Tento fakt však nepovažuje za důvod své trestné činnosti.<sup>118</sup>

Z počátku se při vynesení trestu cítil poškozen, postupem času ale, podle vlastních slov, pochopil, že z hlediska většinové společnosti nelze vlastní problémy řešit tímto způsobem. Nadále je však přesvědčen, že z hlediska deviantních jedinců, měl na tyto činy právo. S tím koresponduje také jeho odpověď na jinou otázku, kdy

---

<sup>114</sup> Srov. 3.2.6 Specializované oddělení pro sexuální devianty.

<sup>115</sup> Viz Příloha 8 – 14.

<sup>116</sup> Viz Příloha 8 a 12.

<sup>117</sup> Viz Příloha 9.

<sup>118</sup> Viz Příloha 9.

uvedl, že pachatelé takových trestných činů na dětech by měli být automaticky odsuzováni k doživotní ústavní léčbě, aby byly děti ochráněny.

Z rozhovoru s Františkem také vyplynulo, že zpočátku, v době před prvním zatčením ani nevěděl, že jeho chování je trestné, až postupem času začal svých činů litovat. Přesto si ale uvědomuje, že jeho budoucnost je nejasná. Jeho trest odnětí svobody bude brzy u konce, v jeho případě však hrozí detenční ústav. Jedním z důvodů by mohla být skutečnost, že přesto, že poté, co pohlavně zneužil první tři děti a na vlastní žádost podstoupil kastraci, nezabránilo mu to v dalším páchání této trestné činnosti.<sup>119</sup>

### **3.2.2 Odsouzený Petr**

Petr byl na první pohled jiný než František, což mohlo být dáno především tím, že v době konání rozhovoru byl v kuřimské věznici pouhý měsíc. Z jeho chování a vyprávění vyplynulo, že se ještě nedokázal smířit ani s tím, co spáchal, ani se svým odsouzením. Petr pohlavně zneužil dvě desetileté dívky. Za tento čin byl odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu 4 let a musí také podstoupit ochrannou sexuologickou léčbu. Na dětech se nikdy nedopustil fyzického násilí, podle vlastních slov je měl rád. Když si postupem času uvědomil, že jeho chování už překročilo určitou hranici, že se začalo dít něco špatného, chtěl se přiznat jedné z matek jeho obětí. Tuto nepříjemnou povinnost však odkládal až do doby, než přišlo jeho zatčení.<sup>120</sup>

Zásah policie, průběh trestního řízení a soud pro něj byly obrovským šokem, byl ve stresu a měl strach. Cítí se být poškozen, je přesvědčený, že průběh pohlavního zneužití u obou dívek neproběhl tak, jak bylo řečeno u soudu. Z jeho pohledu byl v případech obou dívek velký rozdíl, protože jedna z dívek k němu přestala jezdit o několik měsíců dříve, než na něj bylo podáno trestní oznámení. Během šesti měsíců, které strávil ve vazbě, se snažil najít nějaký racionální důvod, který ho vedl k tomu, že takto jednal. Tento důvod našel až v podobě pedofilie, kterou mu lékaři diagnostikovali. Měl panickou hrůzu z toho, že by se se svým rozsudkem mohl dostat na klasické vězeňské oddělení, proto ihned požádal, aby byl umístěn na specializované oddělení do Kuřimi. Jeho žádosti bylo vyhověno,

---

<sup>119</sup> Viz Příloha 9.

<sup>120</sup> Viz Příloha 10.

přesto musel několik dní strávit na vstupním oddělení. Zde se poté, co se spoluvězni dozvěděli, za co si odpykává trest, stal terčem útoků. Jak sám uvedl, naštěstí tyto útoky nebyly fyzické.<sup>121</sup>

Petr má velké starosti o svoji budoucnost, uvědomuje si, že zápis v trestním rejstříku tohoto druhu mu návrat do normálního života značně ztíží. Naději mu dodává to, že jeho rodina mu dokázala odpustit a snaží se ho ze všech sil podporovat. Petr je přesvědčen, že s jejich podporou si dokáže do budoucna od dětí udržet odstup, aby se vyhnul potencionálním rizikům. Přestože děti má rád, je si vědom toho, jak moc těm dvěma holčičkám ublížil.<sup>122</sup>

### 3.2.3 Odsouzený Marek

Třetím a posledním odsouzeným, se kterým jsem měla možnost v rámci praxe vést rozhovor, byl Marek. Marek byl v minulosti za pohlavní zneužití odsouzen už dvakrát. Tentokrát se jednalo o devítiletého chlapce a o dvanáctiletou dívku. Za jejich pohlavní zneužití si odpykává čtyřletý trest odnětí svobody. Původně byl tento trest pětiletý, jeho přiznání však bylo bráno jako polehčující okolnost, která vedla ke snížení trestu. Musí také absolvovat léčbu, kterou již v minulosti absolvoval. Důvod svého jednání vidí ve stresu, osamělosti a citovém strádání, je přesvědčen, že důležitou roli v jeho jednání hrál rozpad jeho manželství. Jako další důvod svého jednání vidí zážitky z dětství, kdy celé roky bojoval o matčinu lásku, které se mu patrně nedostávalo. Marek vůči dětem nepoužil žádné násilí, dívku však omámil prášky. Podle jeho slov bylo v případě zneužitého chlapce vše zcela v jeho režii a on dělal pouze to, o co si chlapec řekl tehdy, když si o to chlapec řekl.<sup>123</sup>

Marek je přesvědčen o tom, že on sám se odsoudil víc, než ho odsoudil soud. Tvrdí, že po zkušenostech, které v průběhu soudního líčení prožil, by jednal jinak.<sup>124</sup>

### 3.2.4 Srovnání

Pokusíme-li se srovnat odpovědi odsouzených, velký rozdíl vidíme

---

<sup>121</sup> Viz Příloha 10.

<sup>122</sup> Viz Příloha 10.

<sup>123</sup> Viz Příloha 11.

<sup>124</sup> Viz Příloha 11.

především ve skutečnosti, že František použil při páchání trestné činnosti velkou míru násilí. Naproti tomu Petr a Marek násilí téměř nepoužili. Z toho vyplývá také výše jejich trestu – Petr s Markem si odpykávají čtyřletý trest, zatímco František má trest téměř čtyřnásobný. Jejich názory se velice odlišují, přestože všichni tři mají diagnostikovanou pedofilii.

Zajímavě se názory pachatelů rozcházejí také v tom, co by se mělo dělat, aby byly děti před těmito trestnými činy více ochráněny. František vidí jediné účinné řešení v doživotní ústavní léčbě pachatelů. Petr považuje za velice důležitou citlivou, avšak masivnější osvětu dětí, jejich rodičů i celé společnosti, aby byli všichni lidé schopni rozpoznat signály zneužívání. Marek zase vidí jako řešení posílit ovládací schopnost u pedofilních jedinců, aby dokázali odmítnout příležitost, která by mohla k pohlavnímu zneužití vést.

Stejně tak se rozcházejí názory odsouzených na osoby, které vyrábějí a rozšiřují dětskou pornografii, či kořistí z prostituce dětí. Lze opět pozorovat, že František má velice odlišné názory oproti Petrovi a Markovi. František souhlasí s šířením animované pornografie v rámci pedofilní společnosti. U těch, kteří se podílejí na výrobě či distribuci hrané pornografie, považuje trest odnětí svobody za zbytečný, za jediné řešení vidí doživotní ústavní léčbu. Petr a Marek však pachatele tohoto druhu trestné činnosti silně odsuzují. Marek uvádí, že k něčemu takovému by se nikdy nesnížil.

Pokusíme-li se srovnat dětství těchto tří mužů, vidíme také značné rozdíly. František vyrůstal v rozvrácené rodině, jeho matka byla alkoholička, byl svěřen do péče otce, kterým byl však sám pohlavně zneužíván. Od patnácti let se protloukal životem sám. Také Marek neprožil ideální dětství, trpěl pocitem, že je nechtěné dítě. Musel se neustále dožadovat a bojovat o matčinu lásku. Jak sám uvedl, vyloženě zneužití neprožil, měl však o rok staršího kamaráda, který si s ním sexuálně „pohrál“. V silném protikladu oproti dětství Františka a Marka stojí dětství Petrovo. Petr měl harmonickou rodinu s ideálními vztahy, pohlavně zneužit nikdy nebyl. Podle jeho vlastních slov by si lepší rodiče ani nemohl přát.

Za zajímavé považují, že všichni tři odsouzení se cítili v momentu vynesení rozsudku poškození. Svůj rozsudek považovali za nespravedlivý.

### 3.2.5 Názory vězeňských psychologů

V rámci praxe v kuřimské věznici jsem měla možnost položit pár otázek také vězeňským psychologům, kteří na tomto oddělení pro sexuální delikventy působí. Dozvěděla jsem se, že ani jeden z nich není v práci s touto skupinou žádným nováčkem, jeden pracuje na tomto oddělení už tři a půl roku, druhý dokonce přes šest let. Oba se shodují v tom, že ze začátku bylo těžké si na tuto skupinu odsouzených zvyknout a že adaptační období trvá asi půl roku. Shodu lze nalézt také v názoru, že je toto prostředí pro psychologa velmi plodné a umožňuje mu profesní růst.<sup>125</sup>

Shodují se také v tom, že práci a soukromý život striktně oddělují. Přestože oba mají manželku, nebo přítelkyni a děti, nebojí se o ně vzhledem ke své práci více, než je běžné. Jak jeden z nich uvedl, „práci si domů netahá“. Shoda panuje i v odhadu úspěšnosti jejich práce. Uvádějí, že podle statistiky, kterou si oddělení již 12 let vede, se recidiva pohybuje kolem 7%, což považují za velký úspěch.<sup>126</sup>

Specifika, která práce s uvedenou skupinou odsouzených přináší, však vidí každý z nich jinak. Jeden považuje za specifické to, že se práce týká mnohem více intimních oblastí klienta. Mnohdy je těžké mluvit o sexualitě. Při této práci se vlastně musejí zabývat tím, co je pro většinu lidí tabu. Za specifické také považuje to, že pokud někdo pracuje s touto skupinou lidí, je ostatními lidmi i svým okolím považován za „někoho divného“. Jeho kolega vidí specifika spíše v tom, že mezi touto skupinou odsouzených se daleko častěji vyskytují osobnostní abnormality a osobnostní poruchy z neurologického okruhu. Za velký problém považuje také začlenění do vězeňského společenství, protože tito pachatelé se odlišují především paragrafem, který si s sebou nesou. Problémy mohou nastat i z hlediska přijetí vězeňskou službou.<sup>127</sup>

### 3.2.6 Specializované oddělení pro sexuální delikventy

Do terapeutického programu pro sexuální devianty na specializované oddělení pro odsouzené se soudem nařízenou ochrannou sexuologickou léčbou mohou být zařazeni odsouzení, kteří projeví zájem spolupracovat. Tito odsouzení

---

<sup>125</sup> Viz Příloha 13 a 14.

<sup>126</sup> Viz Příloha 13 a 14.

<sup>127</sup> Viz Příloha 13 a 14.

musí být ochotni přiznat si svůj trestný čin a mít alespoň částečný náhled na svoji deviaci. Do programu mohou být zařazeni na základě komplexní zprávy a následných konzultací s odborným personálem.<sup>128</sup>

Oddělení je součástí kuřimské věznice a je jediné svého druhu v České republice. Vzniklo v roce 1997 a pyšní se výbornými výsledky, recidiva osob, které tímto oddělením prošly, se pohybuje kolem 7%.<sup>129</sup>

Terapeutický program má zvláštní režim, odsouzení zde musí splnit 21 hodin docházky na povinné a volitelné aktivity, které mají stanoveny v programu zacházení. Tyto povinné aktivity jsou zaměřeny na příčiny trestné činnosti a charakteristiku osobnosti. Jedná se například o skupinovou terapii, komunitu, pracovní výchovu, sociálně terapeutický výcvik, lékařské vyšetření nebo sebeobslužné činnosti. V rámci volitelných aktivit, jejichž nabídka je rozmanitá, mohou volit podle svých zájmů. Může se jednat o společenskou výchovu, český jazyk, všeobecný vzdělávací kroužek, kroužek výpočetní techniky, nebo např. o myslivecký či kynologický kroužek. V nabídce jsou také šipky, modelářský kroužek či kondiční cvičení. Vždy jednou za tři měsíce je vyhodnocováno jakým způsobem odsouzený tyto povinné a volitelné aktivity plní.<sup>130</sup>

### **3.3 Pohledy na pachatele sexuálních deliktů**

V této podkapitole se věnuji přiblížení jednotlivých pohledů na pachatele sexuálních deliktů na dětech. Vycházím především z rozhovorů získaných ve věznici Kuřim, ze svého dotazníkového šetření a z pořadu „Máte slovo“, na téma „Jak je možné, že jsou nebezpeční pedofilové na svobodě“? Jedná se pohled společnosti na pachatele sexuálních deliktů, pohled delikventů na sebe sama a pohled odborníků, kteří s touto skupinou pachatelů pracují.

#### **3.3.1 Pohled společnosti na pachatele sexuálních deliktů**

V této podkapitole vycházím z výzkumu, který jsem na dané téma vedla, další

---

<sup>128</sup> Srov. Vězeňská služba České republiky: *Terapeutický program pro sexuální delikventy*.

<sup>129</sup> Srov. Vězeňská služba České republiky: *Základní informace*.

<sup>130</sup> Srov. Vězeňská služba České republiky: *Terapeutický program pro sexuální delikventy*.

názory čerpám z epizody pořadu „Máte slovo“, která byla na téma „Jak je možné, že jsou nebezpeční pedofilové na svobodě?“. Na otázku,<sup>131</sup> které jsem v rámci výzkumu pokládala, mi odpovědělo 343 respondentů. Většinou se jednalo o studující nebo pracující ženy ve věku mezi 20 a 40 lety. Z odpovědí vyplývá, že vzdělání respondentů je většinou středoškolské s maturitou, nebo vysokoškolské.<sup>132</sup>

V pořadu „Máte slovo“ měli lidé možnost zasílat SMS zprávy se svými názory na danou problematiku. Tyto zprávy se pak při vysílání promítaly v dolní části obrazovky. Tak se mohli všichni zájemci zapojit do diskuze. Z názorů veřejnosti je patrné, že pohled většiny lidí na pachatele sexuálních deliktů je nepřátelský, někdy až nenávistný. Některé názory byly dokonce takové, že je zde nelze publikovat. Překvapilo mě, kolik lidí vyjádřilo názor, že pachatelé takových činů by měli jako trest podstoupit nucenou kastraci. Někteří se dokonce nechali slyšet, že jsou jednoznačně pro trest smrti jako adekvátní trest za sexuální trestné činy na dětech. Tento pohled dokazují názory jako: *„Je chyba systému, který pedofily zvyhodňuje! Deviant by měl být izolován a kastrován, ne chráněn, že je nemocný.“* nebo: *„Nenapravitelný pedofil by měl být trestán trestem smrti. Kdo ublíží dítěti, nemá právo žít. Na hrubý pytel hrubá záplata.“* nebo: *„Dokud tyto zmetky společnosti nezačnou tvrdě trestat, budou své zrudnosti páchat stále, trest smrti pro ně!“* nebo: *„Žádný pedofil, ani kastrovaný, se nedá vyléčit ani převychovat, podléhá celoživotní izolaci nebo fyzické likvidaci.“* Objevily se ale i následující názory: *„Pedofilové se budou rodit dále, nebylo by tedy lepší s nimi pracovat preventivně, než se něco zlého stane? Je třeba je naučit, jak se správně chovat a kde hledat odbornou pomoc“* nebo: *„Pokud se na každého pedofila hledí automaticky jako na toho, kdo zneužívá děti, jakou pak mají lidé s touto orientací motivaci chovat se správně a dítěti neublížovat?“*. Agresivních a nenávistných názorů však bylo několiknásobně více.<sup>133</sup>

Z odpovědí na můj dotazník vyvozují méně radikální závěry, avšak opovržení a averze je z nich také velice patrná. Více než 2,5 % z celkového počtu respondentů uvedlo, že řešením situace je jediné nucená kastrace. Ještě radikálnější je asi 1% osob, které považují trest smrti za adekvátní řešení. Většina respondentů je ale méně radikální. Necelých 41 % dotazovaných vidí těžiště prevence v zajištění

---

<sup>131</sup> Viz Příloha 15.

<sup>132</sup> Viz Příloha 30–33.

<sup>133</sup> Srov. I-vysílání : *Máte slovo: Jak je možné, že jsou nebezpeční pedofilové na svobodě?*

kvalitní prevence pro pedofilní jedince, 26 % pak v lepší informovanosti společnosti a necelých 17 % respondentů by tyto jedince preventivně izolovalo.<sup>134</sup> Za zvláštní považují také skutečnost, že přes 30 % dotazovaných si myslí, že pachatelé sexuálních deliktů svého činu nelitují a 25 % si myslí, že se tak pouze tváří, aby byli dříve propuštěni z vězení.<sup>135</sup> S tím souvisí také to, že téměř 54 % respondentů uvedlo, že pachatelé si neuvědomují, co takové prožitky pro oběť znamenají a dalších více než 28 % uvedlo, že si to sice uvědomují, ale až když už je pozdě.<sup>136</sup> Z výzkumu, který jsem provedla, také vyplynulo, že více než 12 % dotazovaných nedokáže rozlišit, jaký rozdíl je mezi pojmy pedofil a pachatel sexuálních deliktů na dětech, nebo tyto pojmy zaměňuje.<sup>137</sup>

Zajímavé je, že více než 44 % respondentů uvádí, že pachatelé sexuálních deliktů jsou ve vězení šikanováni. Téměř 25 % dotazovaných pak uvedlo, že tito jedinci ve vězení dostanou to, co jim patří. Několik respondentů dokonce nenávistně uvedlo, že doufají, že je ve vězení těmto jedincům ubližováno a že jsou šikanováni.<sup>138</sup>

Za pozitivní ale považují, že téměř 92 % dotazovaných je přesvědčeno, že je třeba s touto skupinou dlouhodobě pracovat a pouze necelá 3 % vyjádřila opačný názor. I zde však asi 3 % respondentů uvedlo, že je třeba je kastrovat, izolovat, či nějak zneškodnit.<sup>139</sup>

Jsem přesvědčena, že těchto několik čísel dokazuje, že přestože si společnost uvědomuje závažnost tohoto problému a nutnost dlouhodobé práce s pachateli sexuálních deliktů, je pohled většiny společnosti na tyto jedince velmi nepřátelský, někdy až nenávistný.

### **3.3.2 Pohled lidí pracujících s pachateli sexuálních deliktů**

Prostřednictvím rozhovorů, které jsem měla možnost vést v kuřimské věznici, jsem se mimo jiné dozvěděla, jaký mají psychologové, kteří pracují se sexuálními delikventy na dětech,<sup>140</sup> na tuto skupinu odsouzených pohled. Za důležité považují

---

<sup>134</sup> Viz Příloha 26.

<sup>135</sup> Viz Příloha 24.

<sup>136</sup> Viz Příloha 25.

<sup>137</sup> Viz Příloha 18 – 19.

<sup>138</sup> Viz Příloha 28.

<sup>139</sup> Viz Příloha 29.

<sup>140</sup> Pracují i s jinými typy sexuálních delikventů.



např. to, že mnoho lidí vnímá pedofila jako toho, kdo znásilnil miminko. To však není pravda. Všeobecně se takové případy stávají pouze velmi výjimečně. Mluvíme-li o pedofilovi, nemusí se nutně jednat o delikventa. A pokud už se o delikventa (tedy o člověka, který již určitý trestný čin spáchal) jedná, je třeba si uvědomit, že většina odsouzených si v Kuřimi odpykává trest za oboustranně dobrovolný pohlavní styk, bohužel s osobou mladší patnácti let.<sup>141</sup>

Dále je důležité si uvědomit, že výkon trestu delikventa rozhodně neodrazuje od dalšího páčání těchto trestných činů. To, co může v tomto případě pomoci, je jediné sexuologická léčba. Výkon trestu odnětí svobody bez doprovodné léčby tedy nemá valný smysl.<sup>142</sup>

Pachatelé mají také mnohdy velký problém se sebepřijetím, zvýšenou paranoiou a jinými poruchami osobnosti. Stále trpí pocity, že je někdo sleduje. Na vyloženě společné charakteristice těchto delikventů se vězeňští psychologové neshodli. Pravdou je, že lze pozorovat častější výskyt sexuálního zneužití v dětství, rozhodně se však nejedná o většinu těchto pachatelů. Zásadní souvislost s pozdějším páčáním těchto deliktů nevidí. Možné je, že ten, kdo byl v dětství zneužit, může v dospělosti sám zneužívat, není ale pravděpodobné, že většina těch, kteří v dospělosti děti zneužívají, či na nich páchají jiné sexuálně motivované trestné činy, byli v dětství zneužití.<sup>143</sup>

Pohled lidí, kteří s touto skupinou odsouzených pracují, se mnohdy zásadně liší, a to nejen v závislosti na osobnosti, ale také v závislosti na vykonávané profesi. Někteří příslušníci vězeňské služby dávají této skupině odsouzených jasně najevo, že je nenávidí. Aby člověk s touto skupinou odsouzených mohl pracovat, musí se je naučit přijímat a hledat řešení z pohledu reality. Lidé, kteří pracují se sexuálními delikventy, kteří tento delikt spáchali na dítěti či na jiné osobě, se musejí naučit odsuzovat čin, který byl spáchán, ale jako člověka musejí pachatele přijímat.<sup>144</sup>

### **3.3.3 Pohled pachatelů sexuálních deliktů na sebe sama**

Jak uvedl jeden z psychologů, který působí na specializovaném oddělení pro sexuální delikventy, je důležité vnímat skutečnost, že společností jsou tito pachatelé

---

<sup>141</sup> Viz Příloha 14.

<sup>142</sup> Viz Příloha 14.

<sup>143</sup> Viz Příloha 13.

<sup>144</sup> Viz Příloha 13.

vnímání velice negativně. Obecně je vůči nim nepřátelská a zavrhuje je. Tito delikventi jsou však také lidé a jako lidé jsou také součástí této společnosti, tzn. společnosti, která je zavrhuje, a tento fakt se přirozeně velmi negativně promítá do jejich pohledu na sebe sama.<sup>145</sup>

Přímo z rozhovorů s pachateli je patrné, že sami sebe za tyto činy odsuzují. I pro ně samotné je těžké vyrovnat se s realitou a se svým selháním. Před odsouzením si často ani neuvědomovali, že trpí určitou sexuální deviací a možná i oni sami podobné případy velmi silně odsuzovali. Terapii považují za velmi důležitou z hlediska prevence. Jeden o odsouzených dokonce uvedl, že doživotní terapie je jediné řešení jeho problému. V rámci terapie se snaží s touto deviací a s tím, co spáchali, vyrovnat, a většinou jde o mnohaletý proces. Prostřednictvím terapie se je terapeut snaží dovést k pravdivému pohledu na sebe sama. Odsouzený začíná postupně chápat, že některé činy<sup>146</sup> mohly být, byť nevědomky, motivovány tak, aby si pachatel dítě získal, což vede k bolestivému propadu hodnocení sebe sama.

---

<sup>145</sup> Viz Příloha 14.

<sup>146</sup> Zde se může jednat např. o to, že dítě vzal do kina, koupil mu zmrzlinu apod.

## 4 DŮVODY PRÁCE S PACHATELI SEXUÁLNÍCH DELIKTŮ NA DĚTECH

Obsah předchozí kapitoly je zaměřen přímo na pachatele, jejich typologii, výkon trestu a terapii. Na popsáných kuřimských případech je tato problematika ilustrována skutečnými příběhy a názory přímo z praxe. V závěru jsou přiblíženy jednotlivé pohledy na tuto skupinu pachatelů, tedy jejich pohled na sebe sama, pohled odborníků a pohled společnosti. V této závěrečné kapitole se pokusím najít a připomenout důvody, proč je důležité s touto skupinou pracovat. Zaměřím se tedy na nezcizitelnou lidskou důstojnost, prevenci a ochranu společnosti a možné způsoby snižování recidivy. Na příkladu jedné organizace bude ukázáno, jak funguje dobrá praxe a v závěru bude také uvedeno několik návrhů a doporučení.

### 4.1 Lidská důstojnost

Lidská důstojnost a z ní plynoucí lidská práva jsou zcela univerzální, eticko-právně nezcizitelná. To dokazuje i její zakotvení v mezinárodním právu, kde např. Listina základních práv Evropské unie říká, že: „*Lidská důstojnost je nedotknutelná. Musí být respektována a chráněna.*“ Současně je zde stanoven zákaz mučení a nelidského nebo ponižujícího zacházení.<sup>147</sup> Úmluva o právech dítěte říká, že dítě „*musí být plně připraveno žít ve společnosti vlastním životem a vychováno v duchu ideálů míru, důstojnosti, snášenlivosti, svobody, rovnosti a solidarity.*“<sup>148</sup> Každý člověk má stejné právo na to, aby byla respektována jeho lidská důstojnost. Tento fakt platí nezávisle na jeho věku, stupni vývoje, pohlaví, rase, schopnostech, náboženství či kulturním prostředí.

Jakýkoliv sexuální delikt spáchaný na dítěti je tedy evidentním porušením lidské důstojnosti, což je nezpochybnitelné. Důležité je však vidět také to, že i pachatel takového deliktu je člověk, který má stejné právo jako ostatní lidé na to, aby byla respektována a chráněna jeho lidská důstojnost. Je samozřejmé, že za každé porušení zákona musí přijít trest, je však důležité, aby tento trest byl takový, aby

---

<sup>147</sup> Srov MILFAIT, René. *Lidská důstojnost. Nejvyšší morální princip a paradigma právního systému. Základ a cíl lidských práv.* (přednáška) Praha: JABOK, 12.10.2010.

<sup>148</sup> Convention on the Rights of the Child.

neporušoval lidskou důstojnost trestné osoby.

Jak bylo uvedeno, již v hlavních zásadách zákona o výkonu trestu odnětí svobody je řečeno: „*Trest může být vykonán jen takovým způsobem, který respektuje důstojnost osobnosti odsouzeného...*“<sup>149</sup> Zákonem je tedy vymezena skutečnost, že každá lidská bytost má právo na to, aby byla zachována její lidská důstojnost. Spáchá-li osoba trestný čin a jako trest za tento čin soud tuto osobou odsoudí k trestu odnětí svobody, neznamená to, že o toto právo na zachování lidské důstojnosti přichází.

V rozporu s těmito zásadami jsou však tvrzení mnoha lidí z naší společnosti, např.: „*Myslím si, že seznamy pedofilů a jiných úchylů by měly být dostupné. Nevím, co je to za módu zaštiťovat se lidskými právy a hájit člověka, který absolutně žádá lidská práva nemá. Už by se mělo skončit s touto falešnou humanitou.*“<sup>150</sup> Nebo další názor: „*Otázkou je, zda je deviant taky člověk... Je, ale narušený, kdybychom mohli trestat smrtí, není co řešit. Jak se s tím naše společnost vyrovná? Humánním způsobem? A jde to vůbec?*“ Tato slova a mnohá další, stojí v silném kontrastu vůči úmluvám a jiným právním normám, které zaručují právo na důstojné zacházení, bez ohledu na jakékoli okolnosti.

Je důležité vidět také to, že jednou z hlavních funkcí trestu a léčby u sexuálních deviantů je to, aby dokázali uznat a přijmout svoji zodpovědnost, aby se dokázali vcítit do pocitů oběti, aby pochopili, že zásadním způsobem porušili její lidskou důstojnost. Pokud je to možné, mohou se oběti také omluvit, což může být pro oběť i pachatele velkou úlevou. Lítost sice nemůže smazat čin, který se stal, může však určitým způsobem zmírnit bolest, kterou si v sobě oběť i pachatel nesou.

Dále je důležité uvědomit si, že podle Imago Dei, tedy myšlenky, že každý člověk byl stvořen k obrazu a podobě Boha, se člověk stává partnerem Boha. Toto partnerství není, stejně jako právo na lidskou důstojnost, ničím podmíněno, není vázáno na úspěch, ani na to, zda se jedná o člověka hříšného, poctivého či pokorného. Úkolem člověka tedy je, aby se snažil připodobňovat se Bohu, hlavně a především v jeho lásce k lidem. A Bůh miluje všechny lidi bez rozdílu – mladé i staré, moudré i prosté, ctnostné i hříšné. Bůh nikoho nezavrhne a neopouští, a my lidé bychom se měli snažit být jako On. Bůh dává každému hříšnému člověku vždy další šanci.

---

<sup>149</sup> Zákon o výkonu trestu odnětí svobody § 2.

<sup>150</sup> Srov. I-vysílání: *Máte slovo: Jak je možné, že jsou nebezpeční pedofilové na svobodě?*

## 4.2 Prevence a ochrana společnosti

Standardně se prevence podle zaměření dělí na primární, sekundární a terciární. Oblast primární prevence je zaměřena na širokou společnost a jejím cílem je působit tak, aby se nežádoucí jevy vůbec nestaly.<sup>151</sup> Podle Světové zdravotnické orientace je primární prevence taková strategie, která předchází neblahému společenskému jevu tak, že je potlačen přímo v zárodku nebo že nemá žádné podmínky pro svůj vznik. Cílovou skupinou primární prevence sexuálního zneužívání je oběť, ať už potencionální nebo faktická, tedy dítě mladší patnácti let. Do cílové skupiny primární prevence je zahrnut i pachatel či potenciální pachatel. Dalšími oblastmi primární prevence jsou rodiče, pedagogové a budoucí pedagogové, zdravotníci, sociální pracovníci, orgány činné v trestním řízení, státní instituce, sdělovací prostředky a veřejnost.<sup>152</sup>

Základem primární prevence je výchova dětí, protože dítě, které se naučí říkat „ne“, dokáže říci „ne“ i sexuálnímu zneužívání.<sup>153</sup> Prevence sexuálního zneužívání by měla být nedílnou součástí sexuální výchovy dětí. Tuto roli by měli zastat nositelé výchovně-vzdělávacího neboli edukačního procesu, tedy rodiče, ve spolupráci s učiteli. Cílem výchovy dětí v primární prevenci je výchovně kultivovat osobnost dítěte tak, aby bylo přiměřeně svému věku harmonickou osobností, která by si měla být vědoma sama sebe a svých práv. Takové dítě by mělo být také schopno vyhodnotit chování jiných osob a situací, které by mohly ohrožovat jeho bezpečí, práva nebo zdraví, dítě by také mělo umět pasivně i aktivně tato svá práva chránit.<sup>154</sup>

Dále je důležité zaměřit se na výchovu rodičů a pedagogů;<sup>155</sup> zde je v popředí především informovanost o právních a psychologických charakteristikách sexuálního zneužívání, o formách sexuálního zneužívání, chování pachatelů a obětí, možných následcích a projevech sexuálního zneužívání. Neméně důležité jsou pak informace o možnostech a formách pomoci, ohlašovací povinnosti a chování pachatele k oběti. Je důležité, aby si všichni tyto lidé uvědomili, že je třeba dát dítěti najevo, že je vždy bráno vážně a jeho blízcí jsou schopni udělat vše pro to, aby ho ochránili.<sup>156</sup>

---

<sup>151</sup> Srov. CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. s. 34.

<sup>152</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s.42 – 44.

<sup>153</sup> Srov. RICHTER-UNGER, Sigrid; KNORR, Annette. *Sexuální zneužívání dětí*

<sup>154</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s.45 – 48.

<sup>155</sup> Včetně budoucích.

<sup>156</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s. 51 – 55.

Z hlediska primární prevence je třeba zaměřit se také na pachatele a potencionální pachatele, na odbourávání popření, aby byli pachatelé schopni uznat své deviantní chování a mohli za svůj čin převzít zodpovědnost. Ještě dnes totiž existuje mnoho otců, kteří jsou přesvědčeni, že na sex s vlastním dítětem měli právo. U potencionálních pachatelů je třeba vést osvětovou činnost tak, aby si byli vědomi své rizikovosti a dokázali se vyhnout chování, které by mohlo k sexuálnímu zneužívání vést. Základní pedagogický princip je takový, že oběť nikdy nenese vinu za sexuální zneužití, vina je vždy na straně pachatele.<sup>157</sup>

Sekundární prevence je chápána jako záměrné působení na situace, podmínky a okolnosti, které by mohly k sexuálnímu zneužívání vést, cílem pak je tyto fenomény minimalizovat, nebo v ideálním případě zcela odstranit.<sup>158</sup> Těžištěm je včasné vyhledání problému, podání informací, poradenství a sociální péče. K těmto účelům jsou zřizovány poradny, linky důvěry apod. Je možné obrátit se také na sociální pracovníky, výchovné poradce atd.<sup>159</sup>

Cílem terciární prevence je poskytnout odbornou pomoc včas. Jde tedy o záměrnou eliminaci recidivy, minimalizaci škod, resocializaci a postpenitenciární péči.<sup>160</sup> Terciární prevence je ze strany pedagogů, lékařů a rodičů takové chování, které reaguje na situaci, kdy došlo k sexuálnímu zneužití dítěte a zabraňuje, aby docházelo k dalšímu zneužívání. Jde o systémová opatření, která zabraňují tomu, aby dítě bylo dále zneužíváno.<sup>161</sup>

### 4.3 Snižování recidivy

Mluvíme-li o snižování recidivy, je třeba, nejdříve si uvědomit, jaké faktory jsou rizikové a zvyšují tedy pravděpodobnost recidivy. Riziko recidivy se zvyšuje v závislosti na počtu předchozích deliktů a s frekvencí výskytu delikventních aktivit. Dále je vyšší riziko u pachatele mužského pohlaví. Riziko se zvyšuje i u jedinců s nedostatečnou obranou proti psychické slabosti a u těch, kteří vědomě či nevědomě chtějí působit horším dojmem, např. zdůrazňují somatické obtíže, schizoidní

---

<sup>157</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s. 60 – 63.

<sup>158</sup> Srov. tamtéž, s. 63.

<sup>159</sup> Srov. CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. s. 34.

<sup>160</sup> Srov. tamtéž, s. 34 – 35.

<sup>161</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s. 71.

osobnosti, osobnosti uzavřené, či méně adaptabilní, dále se může jednat o osoby s menší potřebou interpersonálních vztahů. Riziko recidivního jednání samozřejmě podstatně zvyšuje přítomnost deviace.<sup>162</sup>

Potřeba společnosti zabránit recidivě pedofilních osob vede k izolaci těchto osob ve vězení, případně k úniku obětí z dosahu pachatele. Toto je ovšem pouze dočasné řešení, které neřeší problém dlouhodobě a nechrání před pachatelem další sexuálně preferované objekty.<sup>163</sup> Nejdůležitějším prostředkem ke snižování recidivy u pedofilních jedinců je tedy sexuologická léčba, účinná terapie.

V České republice jsou výsledky specializované sexuologické léčby z hlediska recidivy srovnatelné se zařízeními podobného zaměření v jiných zemích, jako jsou např. USA, Německo či Velká Británie. A to, přesto, že u nás většina delikventů léčbu začíná nedobrovolně, na základě soudního nařízení. Léčba je však jedním z nejdůležitějších faktorů, které napomáhají recidivu snižovat. Aby docházelo k prokazatelnému snižování recidivy, je třeba léčbu pojímat komplexně. Jedná se o komplexní kognitivně-behaviorální terapeutické programy a kombinaci farmakologických a psychologických léčebných metod.<sup>164</sup>

Výsledky kognitivně-behaviorálního programu ukazují, že ve sledovaném období, které bylo v rozmezí 9 – 117 měsíců, recidivovalo 32 % neléčených delikventů a pouze 14 % léčených delikventů. Výsledky jiného výzkumu ukazují po průměrně tříletém sledování 9 % recidivy u léčených jedinců a 28 % u jedinců neléčených. Zajímavé je, že procento recidivujících jedinců se liší také v závislosti na typu deviace. Jeden z výzkumů uvádí, že ve sledovaném období 6 – 10 let po absolvování léčby recidivovalo 20 % jedinců s diagnózou homosexuální pedofilie a 15 % jedinců s diagnostikovanou heterosexuální pedofilii. Výsledky výzkumu hormonální léčby dokazují, že z hlediska snižování recidivy je vysoce účinná.<sup>165</sup>

Dále recidivu snižuje také kastrace, což je hlavním argumentem zastánců tohoto zákroku. Je pravda, že recidiva je po tomto zákroku spíše výjimečná a pohybuje se opravdu pouze kolem několika málo procent.<sup>166</sup> Důvodem je fakt, že kastrace snižuje hladinu testosteronu, a tím působí pokles sexuální apetence na hladinu, kterou je pacient schopen kontrolovat. Po kastraci produkuje testosteron

---

<sup>162</sup> Srov. WEISS, Petr. *Sexuální deviace : Klasifikace, diagnostika a léčba*. s. 299 – 302.

<sup>163</sup> Srov. WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. s.161.

<sup>164</sup> Srov. WEISS, Petr. *Sexuální deviace : Klasifikace, diagnostika a léčba*. s. 302 – 303.

<sup>165</sup> Srov. tamtéž, s. 304 - 307.

<sup>166</sup> Srov. tamtéž, s. 304 - 307.

pouze oblast nadledvinek, hladina testosteronu tedy klesne asi na 5 % hodnoty před kastrací. Kastraci lze provést buď odnětím varlat, nebo operací, při níž je odstraněna pouze hormonálně aktivní tkáň. Po kastraci se u pacientů často vyskytují somatické potíže, nejčastěji se uvádí problémy s nadváhou a v menší míře osteoporóza. Výrazně také ubývá ochlupení. Kastrace má vliv i na psychiku a sexualitu, především se jedná o pocity méněcennosti a deprese, v oblasti sexuality o ztrátu sexuální apetence.<sup>167</sup>

Pravdou ale zůstává, že kastrace je možná pouze na vlastní žádost a pedofilní nebo jinak orientované jedince nelze k tomuto zákroku nutit, protože by to byl zásah do jejich lidské důstojnosti.

#### 4.4 Příklad dobré praxe

Jako příklad dobré praxe bych zde ráda uvedla zařízení Kind in Zentrum.<sup>168</sup> Toto zařízení se nachází v hlavním městě Německa, Berlíně. V rámci měsíční praxe jsem měla možnost se s tímto zařízením a jeho chodem blíže seznámit.

Kind in Zentrum<sup>169</sup> má dvě poradenská místa<sup>170</sup>, v nichž poskytuje sociálně terapeutickou pomoc sexuálně zneužívaným dětem, dospívajícím a jejich rodinám. Asistenční služby jako je individuální poradenství, individuální terapie, terapie hrou, poradenství pro rodiče a skupinové terapie, se vztahují přímo na děti postižené sexuálním zneužíváním a jejich rodiny. Lidem, kteří se v osobním či profesionálním životě setkali se sexuálním zneužíváním nebo mají takové podezření, nabízí KiZ radu a pomoc. KiZ poskytuje také informační schůzky a poradenství pro profesionální pracovníky.<sup>171</sup>

Kind in Zentrum, jako poradenské a terapeutické centrum, nabízí pomoc osobám, které zažily sexuální násilí. Kind in Zentrum zprostředkovává individuální poradenství nebo individuální terapii pro sexuálně zneužité děti, mladistvé a mladé dospělé.<sup>172</sup> Prostřednictvím zkušeností, které KiZ má s rodinnými vztahy, pomáhá rodinám překonávat zátěž sexuálního násilí. KiZ totiž nabízí poradenství a terapii také rodinným příslušníkům. Pracovníci pomáhají klientům a klientkám, rozhodnout

---

<sup>167</sup> Srov. WEISS, Petr. *Sexuologie*. s. 505 – 506.

<sup>168</sup> Český „Dítě v centru“.

<sup>169</sup> Dále jen KIZ.

<sup>170</sup> Obě tato centra se nacházejí v Berlíně. Jedno sídlí na Neue Schönhauser Str. 16 (Berlin-Mitte) a druhé v Pfalzburger Strasse 82 (Berlin-Wilmersdorf).

<sup>171</sup> Srov *Kind in Zentrum*.

<sup>172</sup> Do 27 let.



se, zda případ oznámit a podat trestní oznámení,<sup>173</sup> či nikoliv. Obětem poskytují také sociální podporu během případného soudního procesu.

Osobám, které sexuální násilí spáchaly, tedy mužům a ženám,<sup>174</sup> dětem a mladistvým, nabízí KiZ poradenství a terapii, aby své chování mohli změnit. Na začátku se většinou jedná o individuální terapeutické sezení. Za hlavní nástroj pro změnu sexuálně zneužívajícího chování však KiZ považuje skupinová terapeutická sezení.<sup>175</sup> V Kind in Zentrum existují skupiny pro dospívající muže a dospělé muže, kteří sexuálně zneužili člena rodiny, skupiny, pro pedosexuálně orientované muže a mladé muže, a také pro muže s mentálním postižením.<sup>176</sup>

Pro profesionály má KiZ nabídku odborného poradenství pro zaměstnance z pedagogicko-psychologické oblasti, kteří jsou při své práci konfrontováni s pohlavním zneužíváním dětí nebo mladistvých. Nabízí jim možnost poradenství a rozvoj vhodných strategií na ochranu dítěte.

KiZ nabízí i supervizi, a na požádání také školení a další vzdělávání. Konkrétní témata je možné dohodnout – např. se jedná o večery s rodiči na téma „sexuální zneužívání“ jako prostředek prevence sexuálního zneužívání. Účelem je, aby rodiče předešli možnosti sexuálního zneužití svého dítěte a v případě, že k sexuálnímu zneužití již došlo, aby rozpoznali signály ze strany dítěte.<sup>177</sup>

Kind in Zentrum poskytuje poradenství a terapeutická sezení pro oběti sexuálního zneužívání a jejich rodiny zdarma.<sup>178</sup> Uvedená organizace nabízí také anonymní poradenství a poradenství elektronickou formou.<sup>179</sup>

## 4.5 Doporučení a návrhy

První věcí, kterou považuji za velice důležitou, je, že by měla v České republice nastat zásadní změna týkající se výkonu trestu u pachatelů sexuálních deliktů na dětech a u pachatelů sexuálních deliktů všeobecně. Tuto změnu vidím především v tom, že soudem nařízené sexuologické léčení by mělo vždy započít již

---

<sup>173</sup> V Německu není zákonem stanovena ohlašovací povinnost.

<sup>174</sup> KiZ uvádí, že ženy jsou pachatelkami cca v 10 % případů.

<sup>175</sup> Na každém takovémto skupinovém sezení jsou vždy přítomni 2 terapeuti, jeden muž a jedna žena.

<sup>176</sup> Tato skupinová sezení musí účastníci platit. Cena jednoho dvouhodinového sezení se dle výše příjmů pohybuje od 5 do 25 Euro.

<sup>177</sup> Srov. *Kind in Zentrum*.

<sup>178</sup> Poradenství a terapie jsou v těchto případech financovány ze strany Berlínského senátu

<sup>179</sup> Srov. *Kind in Zentrum*.

v rámci výkonu trestu odnětí svobody. Samozřejmě mluvím o případech, kdy je sexuologická léčba nařízená společně s trestem odnětí svobody. To by bylo výhodné nejen z ekonomického hlediska, ale také z toho důvodu, že by sexuologická léčba započala co nejdříve po činu, kdy odsouzený zpravidla pociťuje silnější motivaci ke změně svých postojů a chování. Dále by se snížil počet úteků nebezpečných deviantů z léčeben, ve kterých nelze zajistit dostatečnou ostrahu pacientů. Tím by se otevřela možnost snížit počet léčeben, ve kterých je v současnosti terapie prováděna, na minimum. Tedy pouze na doléčování po výkonu trestu nebo na případně dobrovolně započaté sexuologické léčby. Většinu z nich by tedy bylo možné provozovat pouze ambulantně.

Na základě informací, které jsem se v této práci pokusila popsat, jsem přesvědčena, že také postoj společnosti k této problematice vyžaduje radikální změnu. Problematika sexuálního zneužívání dětí vždy byla, je a bohužel pravděpodobně i bude. Zavírání očí a odvracení pohledu od této problematiky „hraje do karet“ pachatelům sexuálního zneužívání a usnadňuje jim páchání těchto trestných činů. Také nenávisť vůči těmto jedincům, která je u mnoha lidí patrná, počty sexuálních deliktů na dětech nesníží. Je třeba zaměřit se na prevenci a celospolečenskou osvětu, pouze tak bude možné s problematikou sexuálního zneužívání účinně bojovat.

Podle mého názoru by se také odborníci a politici měli zamyslet nad ohlašovací povinností všech občanů ČR v případech podezření na sexuální zneužívání. Nemyslím si, že ohlašovací povinnost je špatná, avšak např. v Německu je lidem dána větší svoboda, a každý člověk se může rozhodnout, co je pro dítě nejlepší. Jsou totiž i takové případy, kdy dítěti sexuální zneužívání již nehrozí, a soudní proces, včetně výslechů atd., dítěti způsobí trauma, ohrozí jeho zdravý vývoj a vyrovnání se s tím, co se stalo, v konečném důsledku vůbec nepomůže. V první řadě by se měl hájit nejlepší zájem dítěte, vše ostatní by mělo být v těchto případech až druhořadé.

Jsem také přesvědčena, že je více než nutné zajistit v České republice dostatek nabídek poradenství, terapie a pomoci, nejen pro sexuálně zneužité děti a jejich rodiny, ale i pro profesionály, kteří se práci s takto ohroženými dětmi věnují. Bylo by také správné nabízet toto poradenství i pachatelům deliktů, protože právě to je jednou z nejlepších prevencí recidivního jednání. Jsem přesvědčena, že je v České republice potřeba nalézt dostatek prostředků a založit organizaci, která by účinně

řešila tuto problematiku. Myslím si ale, že je třeba posunout se ještě o kousek dál a nabídnout pomoc také těm, kdo v sobě objevili pedofilní myšlenky a pudy, protože, pokud by se s těmito jedinci začalo pracovat ještě dříve, než by komukoli stihli svým jednáním ublížit, byl by to obrovský úspěch a pokrok.

## ZÁVĚR

Hlavním cílem mé práce bylo komplexně vymezit fenomén sexuálního zneužívání dětí, jeho formy, následky a rizika. Dále seznámit čtenáře s legislativou, která se problematiky sexuálního zneužívání a sexuálních delikventů týká. Přiblížit jednu z možných typologií pachatelů a popsat, jakým způsobem si mohou pachatelé sexuálních deliktů na dětech odpykat trest a jak probíhá jejich soudně nařízená sexuologická léčba. Při psaní práce jsem čerpala nejen z české, ale i ze zahraniční literatury, zejména z německy psané.

Jsem přesvědčena, že můj hlavní cíl, tedy komplexní vymezení fenoménu sexuálního zneužívání se zvláštním důrazem na pachatele těchto deliktů, jsem splnila, přestože jsem dané téma zcela jistě nevyčerpala. Rozsah bakalářské práce to ani neumožňuje. Zde vidím prostor pro případné rozšíření práce v rámci magisterského studia. Jsem však přesvědčena, že se mi podařilo téma pojmout mezioborově, protože o pachatelích trestných činů sexuálního zneužívání dětí pojednávám z různých hledisek.

Jako další cíl jsem si stanovila, že analyzuji rozhovory, vedené v rámci praxe, kterou jsem absolvovala ve věznici v Kuřimi. Jedná se o tři rozhovory s odsouzenými, kteří si odpykávají trest za sexuální delikty na dětech a dva rozhovory s vězeňskými psychology, kteří s touto skupinou odsouzených pracují. S tím souvisí také skutečnost, že jsem se zaměřila na popsání jednotlivých pohledů na pachatele sexuálních deliktů na dětech. Jedná se o pohled těchto pachatelů na sebe sama, pohled osob, které s nimi pracují, a pohled společnosti na tyto pachatele.

Právě v naplnění těchto cílů práce vidím vlastní přínos, který je pro mou práci zásadní. Vedla jsem rozhovory s odsouzenými a se dvěma psychology, kteří pracují na specializovaném oddělení pro sexuální delikventy, což nebyl snadný úkol. Musela jsem si zajistit praxi ve věznici Kuřim, a také přesvědčit personál, aby mi rozhovory umožnil. Později jsem tyto rozhovory analyzovala a porovnávala. Dále jsem provedla dotazníkové šetření, abych měla relevantní podklady k popisu pohledu společnosti. Myslím si tedy, že tyto cíle práce byly také splněny.

Mým posledním cílem bylo popsat důvody, proč pracovat právě s touto skupinou odsouzených, přiblížit příklad dobře fungující organizace věnující se práci

s oběťmi i pachateli trestných činů sexuálního zneužívání a dát určité vlastní návrhy a doporučení ke zlepšení stávající situace.

Jako důvody, proč s touto skupinou pracovat, jsem uvedla především lidskou důstojnost, prevenci a ochranu společnosti a pokus o snižování recidivy. Popsala jsem německou organizaci Kind in Zentrum, kterou jsem během své blokové praxe navštěvovala, a o které jsem přesvědčena, že právě ona je příkladem dobré praxe. Na závěr jsem uvedla několik návrhů a doporučení, které se problematiky sexuálních deliktů a především jejich pachatelů týkají. Myslím tedy, že i poslední cíl mé práce jsem naplnila.

Považuji za důležité zmínit alespoň některé závěry, ke kterým jsem ve své práci došla. Na základě mnou provedeného dotazníkového šetření jsem dospěla k názoru, že velká část společnosti neodlišuje pojmy pedofil a pachatel sexuálních deliktů na dětech, což vede nepřátelskému až nenávistnému pohledu společnosti na pedofilní jedince. Žádnou novinkou není ani to, že přestože je fenomén sexuálních deliktů na dětech tolik medializován, společnost od této problematiky odvrací zrak. Je třeba změnit smýšlení společnosti, aby bylo možné s tímto problémem systematicky bojovat.

Za přínosné považuji rozhovory s odsouzenými a s jejich psychology a následnou analýzu těchto rozhovorů. Myslím, že toto moji práci obohacuje a dělá ji zajímavou. Dále pohledy na tyto pachatele ze stran jednotlivých aktérů, tedy společnosti, pachatelů a odborníků, považuji za velmi zajímavé.

Na základě rozhovorů s psychology z kuřimské věznice jsem došla k závěru, že by se po odsouzení za sexuální delikt na dítěti mělo pachateli umožnit, aby svoji soudně nařízenou sexuologickou léčbu započal již v rámci výkonu trestu odnětí svobody. Důvodem je nejen ekonomické hledisko, ale především skutečnost vysoké úspěšnosti specializovaného oddělení pro sexuální devianty nacházející se ve věznici Kuřim. Recidiva pachatelů, kteří absolvovali léčbu na tomto oddělení, se pohybuje mezi 7 – 10 %, což je velmi málo. Z tohoto důvodu považuji za důležité zřídit více podobných oddělení ve věznicích v České republice.

Nejsem si vědoma toho, že by se někdo věnoval obdobnému tématu a napsal práci, ve které by se zaměřil na pachatele sexuálních deliktů na dětech, i proto považuji svoji práci za přínosnou.

## SEZNAM LITERATURY

DUŠKOVÁ, Zora a kol. *Obraz problematiky týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte v letech 1992-2003*. Praha: Dětské krizové centrum, o. s., 2004. 103 s. ISBN 80-239-5562-4.

GALLWITZ, Adolf. *Trestný čin – poznatky o pachatelích, zločineckém prostředí, obětech a průběhu trestného činu* (přednáška) Silberbach: Sozial Akademie, 24. 11. 2010.

CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání. Praha: Portál, 2003. 201 s. ISBN 80-7178-739-6.

KNORR, Annette. *Co je to týrání dětí?* (přednáška) Mariánské Lázně : Kotec o. s., 18. 5. 2010.

MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech*. 1. vydání. Praha: Portál, 2008. 216 s. ISBN 978-80-7367-320-8.

MILFAIT, René. *Kommerzielle sexuelle Ausbeutung von Jungen: Prostitution, Pornographie, Kinderhandel* (přednáška) Silberbach: Sozial Akademie, 30. 11. 2009.

MILFAIT, René. *Lidská důstojnost. Nejvyšší morální princip a paradigma právního systému. Základ a cíl lidských práv*. (přednáška) Praha: JABOK, 12. 10. 2010.

RICHTER-UNGER, Sigrid; KNORR, Annette. *Sexueller Missbrauch von Kindern* (powerpointová prezentace) Mariánské Lázně: Kotec o. s., 17. 5. 2010.

SILLAMY, Norbert. *Psychologický slovník*. 1. české vydání. Olomouc: Larousse-Bordas, 2001. 248 s. ISBN 80-244-0249-1.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník I: § 1 - 139 Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 1303 s. ISBN 978-80-7400-109-3.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II: § 140 - 421 Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 2011 s. ISBN 978-80-7400-178-9.

VANÍČKOVÁ, Eva; PROVAZNÍK, Kamil; HADJ-MOUSSOVÁ, Zuzana. *Sexuální zneužívání dětí: I. díl*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 1997. 84 s. ISBN 80-7184-479-9.

VANÍČKOVÁ, Eva; PROVAZNÍK, Kamil; HADJ-MOUSSOVÁ, Zuzana. *Sexuální zneužívání dětí: II. díl*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 1999. 81 s. ISBN 80-7184-878-6.

WEISS, Petr. *Sexuální deviace: Klasifikace, diagnostika a léčba*. 2. vydání. Praha: Portál, 2008. 360 s. ISBN 978-80-7367-419-9.

WEISS, Petr a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha: Grada, 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

WEISS, Petr a kol. *Sexuologie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2010. 744 s. ISBN 978-80-247-2492-8.

## INTERNETOVÉ ODKAZY

*ABC slovník cizích slov* [online]. c2005 - 2006 [cit. 2011-03-17]. Pojem delikt. Dostupné z WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/delikt>>.

*Convention on the Rights of the Child* [online]. 20. 11. 1989 [cit. 2011-03-31]. UN General Assembly, United Nations, Treaty Series, vol. 1577, p. 3. Dostupné z WWW: <<http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b38f0.html>>.

*Český rozhlas: Změna věkové hranice pro legální sex - 25.11.* [online]. 25. 11. 2008 [cit. 2011-02-25]. Dostupné z WWW: <[http://www.rozhlas.cz/praha/jitro/\\_zprava/520997](http://www.rozhlas.cz/praha/jitro/_zprava/520997)>.

*Dobromysl.cz* [online]. 2002 - 2010c [cit. 2011-03-17]. Syndrom CAN. Dostupné z WWW: <<http://www.dobromysl.cz/scripts/detail.php?id=520>>.

*I-vysílání: Máte slovo: Jak je možné, že jsou nebezpeční pedofilové na svobodě?* [online]. 9. 12. 2010 [cit. 2011-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10175540660-mate-slovo/210572230800038/>>.

*Kind in Zentrum* [online]. 2008 [cit. 2011-03-17]. KiZ. Dostupné z WWW: <<http://www.kind-im-zentrum.de>>.

*Ley.cz* [online]. c2005 - 2010 [cit. 2011-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://zakony-online.cz/?s88=all>>.

*Terapeutický program pro sexuální delikventy* [online]. 7. 10. 2010 [cit. 2011-03-04]. Vězeňská služba České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.vscr.cz/veznice-kurim-46/vykon-vezenstvi-217/terapeuticky-program-pro-sexualni-devianty>>.



*Wikipedie : Legální věk způsobilosti k pohlavnímu styku* [online]. 2009, 13. 2. 2011 [cit. 2011-02-25]. Dostupné z WWW:

<[http://cs.wikipedia.org/wiki/Legální\\_věk\\_způsobilosti\\_k\\_pohlavnímu\\_styku](http://cs.wikipedia.org/wiki/Legální_věk_způsobilosti_k_pohlavnímu_styku)>.

*Základní informace* [online]. 12. 5. 2006 [cit. 2011-03-04]. Vězeňská služba České republiky. Dostupné z WWW:

<<http://www.vscr.cz/veznice-kurim-46/zakladni-informace-173/>>.

# SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - <b>Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 185 Z násilnění</b> .....	59
Příloha 2 - <b>Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 187 Pohlavní zneužití:</b> .....	59
Příloha 3 - <b>Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 186 Sexuální nátlak:</b> .....	60
Příloha 4 - <b>Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 189 Kuplířství:</b> .....	61
Příloha 5 - <b>Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií:</b> .....	61
Příloha 6 - <b>Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie:</b> .....	62
Příloha 7 - <b>Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 4, § 202 Svádění k pohlavnímu styku:</b> .....	62
Příloha 8 - <b>Otázky pokládané při rozhovoru s odsouzenými pachateli sexuálních deliktů na dětech.</b> .....	63
Příloha 9 - <b>Rozhovor s odsouzeným Františkem</b> .....	63
Příloha 10 - <b>Rozhovor s odsouzeným Petrem</b> .....	66
Příloha 11 - <b>Rozhovor s odsouzeným Markem</b> .....	71
Příloha 12 - <b>Otázky na psychology působící v kuřimské věznici na oddělení sexuálních delikventů</b> .....	74
Příloha 13 - <b>Odpovědi vězeňského psychologa Mgr. Milana Jirku</b> .....	75
Příloha 14 - <b>Odpovědi vězeňského psychologa Mgr. Radomíra Macků</b> .....	79
Příloha 15 - <b>Otázky pro veřejnost</b> .....	81
Příloha 16 - <b>Mapa legální věkové hranice pro pohlavní styk</b> .....	84
Příloha 17 - <b>Možné postupy při vyšetřování sexuálních delikventů</b> .....	84
Příloha 18 - <b>Graf – Kdo je podle Vašeho názoru pedofil?</b> .....	85
Příloha 19 - <b>Graf - Kdo je podle Vašeho názoru pachatel sexuálních deliktů na dětech?</b> .....	85
Příloha 20 - <b>Graf – Co myslíte, že je hlavním důvodem páchaní sexuálních deliktů na dětech? ..</b>	85
Příloha 21 - <b>Graf – Kdo podle Vás nejčastěji páchá sexuální delikty na dětech?</b> .....	86
Příloha 22 - <b>Graf – Kdo je podle Vás většinou obětí sexuálních deliktů na dětech?</b> .....	86
Příloha 23 - <b>Graf – Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech sami něco podobného v dětství prožili?</b> .....	86
Příloha 24 - <b>Graf – Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech svého činu litují?</b> .....	87
Příloha 25 - <b>Graf- Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech si uvědomují, co takové prožitky znamenají pro dítě?</b> .....	87
Příloha 26 - <b>Graf – Co si myslíte, že by se mělo dělat, aby se takové věci dětem neděly?</b> .....	87
Příloha 27 - <b>Graf – Co si myslíte o těch, kdo kořistí z prostituce dětí a kdo vyrábí a rozšiřují pornografii s dětmi?</b> .....	88
Příloha 28 - <b>Graf – Jak se podle Vašeho názoru k pachatelům sexuálních deliktů na dětech chovají ostatní vězni?</b> .....	88
Příloha 29 - <b>Graf – Je podle Vás důležité s touto skupinou dlouhodobě pracovat?</b> .....	88
Příloha 30 - <b>Graf – Jaké je Vaše pohlaví?</b> .....	89
Příloha 31 - <b>Graf – Věková skupina</b> .....	89
Příloha 32 - <b>Graf – Dosažené vzdělání</b> .....	89
Příloha 33 - <b>Graf – Vaše aktuální pozice</b> .....	90

# PŘÍLOHY

## *Příloha 1 - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 185 Znásilnění*

- (1) Kdo jiného násilím nebo pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.
- (2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
  - a) souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnaným se souloží,
  - b) na dítěti, nebo
  - c) se zbraní.
- (3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,
  - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,
  - b) spáchá-li takový čin na osobě ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení, zabezpečovací detence, ochranné nebo ústavní výchovy anebo
  - c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.
- (4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.
- (5) Příprava je trestná.

## *Příloha 2 - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 187 Pohlavní zneužití:*

- (1) Kdo vykonává soulož s dítětem mladším patnácti let nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.
- (2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let svěřeném jeho doзору, zneužívaje jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

***Příloha 3 - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 186 Sexuální nátlak:***

(1) Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo kdo k takovému chování přiměje jiného, zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán pachatel, který přiměje jiného k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování zneužívaje jeho závislosti, nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) na dítěti, nebo

b) nejméně se dvěma osobami.

(4) Odnětím svobody na dvě až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na osobě ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení, zabezpečovací detence, ochranné nebo ústavní výchovy anebo v jiném místě, kde je omezena osobní svoboda, nebo

c) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny.

(5) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let, nebo

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(6) Odnětím svobody na deset až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.

(7) Příprava je trestná.

***Příloha 4 - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 189  
Kuplířství:***

(1) Kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na čtyři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

b) jako člen organizované skupiny.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

***Příloha 5 - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 192 Výroba  
a jiné nakládání s dětskou pornografií:***

(1) Kdo přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

(2) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě, anebo kdo kořistí z takového pornografického díla, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až šest let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 2

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí

- nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo
- c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.
- (4) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 2
- a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo
  - b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

***Příloha 6 - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 3, § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie:***

- (1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle, bude potrestán odnětím svobody na jeden až pět let.
- (2) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
- a) jako člen organizované skupiny, nebo
  - b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.
- (3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
- a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo
  - b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

***Příloha 7 - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Část II, Hlava 4, § 202 Svádění k pohlavnímu styku:***

- (1) Kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplaty, výhodu nebo prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.
- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,
  - b) spáchá-li takový čin ze zavrženíhodné pohnutky,
  - c) pokračuje-li v páchaní takového činu po delší dobu, nebo
  - d) spáchá-li takový čin opětovně.

**Příloha 8 - Otázky pokládáné při rozhovoru s odsouzenými pachateli sexuálních deliktů na dětech.**

1. Mohl byste popsat svůj čin? Jak k němu došlo? Kde a jak probíhal?
2. Co myslíte, že bylo hlavním důvodem a dalšími faktory?
3. Jak se přitom dítě chovalo? Jak se Vám podařilo ho přimět k účasti na činu?
4. Chtěl jste, aby mlčelo? Jak se pak věc „provalila“?
5. Jaké jste měl dětství? Prožil jste Vy sám něco takového?
6. Měl jste, nebo máte někoho, koho máte rád, komu věříte? A naopak: o kom jste věděl a víte, že Vás měl a má rád?
7. Jak jste prožíval to, co se stalo, samotný čin, zásah policie, soudní řízení?
8. Jednal byste po těchto zkušenostech jinak?
9. Litujete svého činu? Uvědomujete si, co takové prožitky znamenají pro dítě?
10. Co si myslíte, že by se mělo dělat, aby se takové věci dětem neděly?
11. Co si myslíte o těch, kdo kořistí z prostituce dětí a kdo vyrábí a rozšiřují pornografii s dětmi?
12. Jak se k Vám chovají ostatní vězni?
13. Jak si představujete návrat zpět do života?
14. Protože se jedná o velmi citlivou záležitost, kterou společnost těžko přijímá, můžu se zeptat, jestli jste u sebe objevil pedofilní orientaci, za kterou člověk nemůže? Jestli ano: měl jste odvalu a možnost se někomu někdy svěřit? Jestli ano: jak tento člověk reagoval, co ve Vás jeho reakce vyvolala?

**Příloha 9 - Rozhovor<sup>180</sup> s odsouzeným Františkem<sup>181</sup>**

1. Mohl byste popsat svůj čin? Jak k němu došlo? Kde a jak probíhal?  
  
„Musíme zajít trošku do dřívějšíka. V roce 1996 jsem zneužil 3 osoby od 10 do 13 let, opakovaně. Jedna z nich byl můj nevlastní bratranec. Pak se stala taková věc. Po zatčení mé matky to odnesl můj bratr, při zatčení byl hozen na konferenční stůl a byla mu poraněna mícha. Po absolvování léčby

<sup>180</sup> Všechny rozhovory jsou autentické, proto byla na některých místech zachována nespisovná řeč.

<sup>181</sup> Jména odsouzených jsou smyšlená, aby byla zachována jejich anonymita.

jsem potkal v těžce podnapilém stavu policistu, který to měl na svědomí a tehdy jsem spáchal těžké ublížení na zdraví, plus pokus o znásilnění toho policisty. V době od 1. února 2001 do 4. května 2001 jsem byl za tento čin ve vazbě (po uzavření spisu). Na přelomu června a července 2001 jsem v obci Smiřice spáchal trojnásobné pohlavní zneužití na dětech ve věku od 5 do 7 let. Jednalo se o děti dotyčného policisty, přičemž došlo také k pokusu o znásilnění jeho manželky. 7. srpna 2001 jsem byl vzat do vazby, a na podzim 2002 jsem byl odsouzen k 11 letům nepodmíněně. Bylo to bráno jako pomsta za mého bratra“.

2. Co myslíte, že bylo hlavním důvodem a dalšími faktory?

„Pomsta a nezáměr se léčit při první ústavní léčbě. Dalším faktorem bylo, že jsem si sám přivodil snížené ovládací schopnosti způsobené alkoholem a drogami“.

3. Jak se přitom dítě chovalo? Jak se Vám podařilo ho přimět k účasti na činu?

„Bylo to nedobrovolné, za použití velkého násilí. Dítě se chovalo odmítavě“.

4. Chtěl jste, aby mlčelo? Jak se pak věc „provalila“?

„Věc se dostala ven tak, že jedno z dětí se svěřilo svému otci a tento chlapec byl přítomen i při pokusu o znásilnění toho policisty. Chtěl jsem, aby mlčeli“.

5. Jaké jste měl dětství? Prožil jste Vy něco takového?

„Dětství jsem prožil ve 2x rozvrácené rodině. Když mi bylo 6 let, tak se rodiče rozvedli, matka byla alkoholička. Byli jsme svěřeni do péče otce. Podruhé to bylo od 10 let, kdy jsem žil v neustálých hádkách a napadání mezi rodiči. Od svých 15 žiju sám pro sebe. Ano, něco takového jsem prožil“.

6. Chcete o tom mluvit?

„Bylo to na přelomu 9 a 10 roku ze strany vlastního otce“.

7. Měl jste nebo máte někoho, koho máte rád, komu věříte? A naopak: o kom jste věděl a víte, že Vás měl a má rád? Ano, svou matku a babičku z otcovy strany. Dál to byl můj přítel, matka a babička.



8. Jak jste prožíval to, co se stalo, samotný čin, zásah policie, soudní řízení?
- „Hned na začátku jsem to chápal jako zadostiučinění a bral jsem to hodně na lehkou váhu. Zásah jsem chápal jako nutnost, protože by došlo k dalším případům. Soudní řízení a trest byl přijat bez emocí, naplno jsem byl smířen s výší trestu. Co se týče viny a nevin jsem se ze začátku cítil poškozen, postupem času, jsem pochopil, že z hlediska deviantní společnosti jsem měl plné právo spáchat takovýto trestný čin, ale z hlediska lidské společnosti nelze rodinné, ne rodinné, vnitřní problémy řešit tímto způsobem“.
9. Jednal byste po těchto zkušenostech jinak?
- „Určitě bych více přemýšlel nad tím, jestli mi to za to stojí. Ale v podnapilém stavu člověk moc nepřemýšlí“.
10. Litujete svého činu?
- „Ze začátku ne, postupem času ano“.
11. Uvědomujete si, co takové prožitky znamenají pro dítě?
- „Z vlastní zkušenosti ano“.
12. Co si myslíte, že by se mělo dělat, aby se takové věci dětem neděly?
- „No, tak to je hodně těžká otázka. Když bych to měl uvrhnout sám na sebe, tak uvrhnout pachatele mravnostních trestných činů na dětech do ústavní léčby na doživotí“.
13. Co si myslíte o těch, kdo kořistí z prostituce dětí a kdo vyrábí a rozšiřuje pornografii s dětmi?
- „Setkal jsem se s tím ve výkonu trestu. Ehm,... pokud jde o šíření animované pornografie, souhlasím s jejím šířením v rámci pedofilní společnosti. A lidem, kteří točí nebo šíří normální hranou nebo tohleto, doživotní léčba, výkon trestu nemá smysl“.
14. Jak se k Vám chovají ostatní vězni?
- „Řekněme to na plnou pusu. Pachatelé sexuálních trestných činů jsou ve vězeňské hierarchii na poslední příčce a dělají vše, co nechtějí. Jsou z nich holky a tohleto. V tomto oddělení: Já už mám skoro celý trest odsezený, takže už mám svůj vlastní klid a pohodu. Nově příchozí jsou ale z ostatních

oddělení uráženi. Tady na oddíle normálně, snažíme se vycházet a nedělat si naschvály. Jsme na jedné lodi. Člověk musí vědět jak se chovat“.

15. Jak si představujete návrat zpět do života?

„Si ho zatím nepředstavuju, protože mi hrozí detenční ústav, doživotní“.

16. Bojíte se toho, jste s tím smířený, nebo je Vám to jedno?

„Jedno mi to není, smířený s tím nejsem, nebojím se toho. Až to přijde, tak to přijde a bude to tak, jak to bude. Já to přijmu“.

17. Protože se jedná o velmi citlivou záležitost, kterou společnost těžko přijímá, můžu se zeptat, jestli jste u sebe objevil pedofilní orientaci, za kterou člověk nemůže?

„Když bych to vzal celkově, tak ano. Když bych to vzal za trestnou činnost, za kterou jsem byl odsouzen tak ne, to byla pomsta“.

18. Měl jste odvahu a možnost to někomu někdy svěřit?

„Do doby, než jsem byl poprvé zatčen, jsem nevěděl o tom, že je to trestné a ani jsem nevěděl, že by mi s tím mohl někdo pomoci. Nesvěřil jsem se“.

### *Příloha 10 - Rozhovor s odsouzeným Petrem*

1. Mohl byste, popsat čin? Jak k němu došlo? Kde a jak probíhal?

„Kolem roku 2000 jsem se více sblížil se 2 rodinami, se kterými jsem se znal. Obě byly rozvedené. Jak v jedné, tak v druhé rodině jsem se kamarádil, opravdu kamarádil s matkami holek, o které se potom jedná. Protože otcové byli pryč. Ty ženy (matky) byly sestry. Nejdříve jsem se sblížil s dcerami ve věku 13 a 16 let. Bylo to díky koním, jezdil jsem s nimi na koně. Pak ale postupem času měly méně a méně času a přestaly na koně chodit. Mé pozornosti se začala dožadovat jejich mladší dcera, které bylo 10 let. Postupem času ke mně začala jezdit na víkendy, ona a její sestřenice ve stejném věku. Obě děvčata byla velmi mazlivá a já jim dělal jakoby falešného tátu. Chodil jsem s nimi do ZOO, do aquaparku, učil jsem se plavat atd. Jak už jsem řekl, obě děvčata byla velmi tulivá, a když to řeknu ve vašem jazyce,

docházelo k nadměrnému fyzickému kontaktu. Tenkrát jsem netušil, že by ve mně něco takového bylo. Pak, protože byly obě děvčata z dálky, tak u mě přespávaly. Začalo to nevinnými doteky, lechtáním, rádoby praním,... Ta děvčata neměla žádné zábrany. Měla třeba ve zvyku spát nahá, jen v noční košilce. Obě dělaly gymnastiku a dělaly třeba nahé hvězdy. Hrály si na koťátka, pusinkovaly mě, třeba si i jen tak (nahé) sedaly ke mně na klín a chtěly se mazlit. Pak, vlastně ani nevím jak, došlo k překročení té hranice. Mám paragraf 242 – pohlavní zneužití. Dostal jsem 4 roky nepodmíněně plus ústavní léčení“.

2. Co myslíte, že bylo hlavním důvodem a dalšími faktory?

„Šest měsíců jsem byl na vazbě a snažil jsem se najít racionální důvody, proč se to stalo. V plné pokoře jsem přijal vyšetření paní doktorky, která u mě zjistila heterosexuální pedofilii. To bylo jediné vysvětlení, že se něco takového mohlo stát. V každém případě si uvědomuju, že to, že mi projevovaly náklonnost slovně i fyzicky, mi dělalo dobře. Neměl jsem ale stanovené pevné hranice, protože jsem to viděl nevinně. Neumím líp vysvětlit, jak to cítím“.

3. Jak se přitom dítě chovalo? Jak se Vám podařilo ho přimět k účasti na činu?

„Opravdu, tam bylo nadstandardní množství kontaktu z jejich strany, který mi opravdu nevadil. Nebránil jsem se mu. Klidně ke mně přišly jen tak, sedli si mi na klín a začaly se tulit. Pak už nechtěně došlo k překročení mezí. Jakoby jsem začal vnímat rozostřeně, ztratil jsem tu mez. Špatně se mi o tom mluví. Je mi to líto. U soudu se na mě snažili hodit, že házím vinu na ně. Ale to ani v nejmenším“.

4. Chtěl jste, aby mlčely? Jak se pak věc provalila?

„Ono to přicházelo postupně. Na začátku to bylo nevinné, nic nebylo soudně postižitelné v rámci toho kočkování. Potom to překročilo tu mez intimity, když se pak něco zlomilo a doteky nebyly vysloveně nechtěné. Uvědomil jsem si, že jsem někde, kde jsem nechtěl být. Prostě návštěvu od návštěvy, jezdily ke mně tak 1x za měsíc a půl až dva. Dával jsem si předsevzetí, že znovu neselžu. Potom se jedné z nich změnily poměry, tak přestala jezdit. Ta druhá, byla hodně iniciativní ve fyzickém kontaktu. Prosil jsem ji, ať to

nikomu neříká, že vím, že jsem překročil meze, že to chci zarazit. Nechtěl jsem v tom pokračovat. V roce 2008 už ta jedna u mě byla jen na začátku roku a pak už vůbec ne. Poslední den návštěvy v rozestupu 3 měsíců. Já jsem se chystal, že navštívím matku jedné z nich. Chtěl jsem se svěřit. Pak jsem ale ztratil práci. Byl jsem ve zkušební době na novém místě. Neměl jsem čas. Oni u soudu řekli, že u obou to probíhalo stejně, ale tak to není. Ta jedna, která byla ve fyzickém kontaktu aktivnější, tak její matku jsem chtěl navštívit, chtěl jsem se jí svěřit. Vyřešit to méně bolestivě pro ně i pro mě. K tomu ale nedošlo, předběhlo mě zatčení. Když jsem se rozhodl to řešit, odhodlal se, předběhlo mě zatčení. Ta dívka se svěřila kamarádce, a ta ji proti mně poštvala. Já věřím tomu, že ona sama by si se mnou promluvila. Řekla by mi nejdřív, když toho nenecháš, nebudu už k tobě jezdit. Nikdy jsem nepoužil žádné násilí, nebo tak, já je měl rád. Jejich matka podala trestní oznámení. Možná tam hrála roli i učitelka ze školy. Nevím. Věřím, že tahle holka (kamarádka, které se dívka svěřila) měla roli i v tom, že byla nějaká zkreslení ve výpovědi. Řekla potom, že ke mně jezdit nechtěla, tak to ale nebylo. Řekla, že jsem se na tom vždycky domluvil jen s její matkou. Já se ale vždy nejdříve domlouval s ní a pak s její matkou. Vše bylo na jejím svobodném rozhodnutí. Nevyvíjel jsem tlak“.

5. Jaké jste měl dětství? Prožil jste Vy sám něco takového?

„Nic takového jsem neprožil. Rodina byla harmonická. Lepšího tátu a mámu a sourozence jsem si nemohl přát. Rodinné zázemí špica“.

6. Měl jste nebo máte někoho, koho máte rád, komu věříte? A naopak: o kom jste věděl a víte, že Vás měl a má rád?

„Rozhodně mám. Prakticky ti, kterým důvěřuji a mám je rád, mají rádi mě. Žádný z těchto vztahů není platonický. Ať už je to na úrovni přátelství nebo lásky“.

7. Jak jste prožíval to, co se stalo, samotný čin, zásah policie, soudní řízení?

„Strašlivý šok, deprese, stres. Všechny negativní pocity, které znám, žádný by nechyběl. Opravdu od samého začátku, až doteď je mi to líto. Byla tam láska, měl jsem je rád, celé rodiny. Rozumově si to nedovedu vysvětlit. Pouze tím, že mi byla diagnostikována úchylka nebo odchylka“.

8. Jednal byste po těchto zkušenostech jinak?

„Opět naprosto upřímně. I když můj vztah k dětem zůstává kladnej. Nechám si obrovský odstup a vyhnu se jakýmkoliv potencionálním rizikům. Jsem si vědom, že svým selháním jsem ublížil holčičkám, jejich rodinám a i ostatním lidem. Napáchalo to citovou paseku. V rámci léčení, ať už tady nebo v léčebně chci udělat naprosté maximum, aby to bylo eliminováno na minimum. Není mi to jedno, nebylo mi to jedno a nebude mi to jedno. Stejně jak to bolelo je, to bolelo mě, možná víc“.

9. Litujete svého činu? Uvědomujete si, co takové prožitky znamenají pro dítě?

„V té době jsem si to uvědomoval dost zastřeně. Postupně jsem si to ale uvědomovat začal. Začal jsem kontakty omezovat. Chtěl jsem podniknout kroky pro definitivní ukončení. Rozhodně na základě toho, co teď vím, si uvědomuju, že pro ty holky, když jim bylo 12, jim to příjemné být nemohlo. Je mi ale líto, že mi to neřekly. Nikdy jsem se nechoval tak, aby se mě mohly bát. Že nedokázaly říct „tohle už ne“. Nebo ze strany jejich matek, když viděly, že se ke mně děvčata tulí, že mě pusinkují, že neřekly „jsi na tenkém ledě“. Opět ale nepřenáším zodpovědnost“.

10. Co si myslíte, že by se mělo dělat, aby se takové věci dětem neděly?

„V každém případě si myslím, že větší, ale zároveň citlivější osvěta, jak u dětí, tak u rodičů. Myslím, že kdyby jak jedna, tak druhá z těch matek, řekla „podívejte, on vás má rád ale má to určité meze, které nesmí být překročeny. Pak, byste nám to museli říct“. V téhle oblasti udělaly velkou paseku média.

Osvěta by měla být větší, ale citlivější. Masivní medializace udělá víc škody než užitku. Dokáže se na tom i negativně podepsat. Opakuji, cíl ani motiv u mě nebyl“.

11. Co si myslíte o těch, kdo kořistí z prostituce dětí a kdo vyrábí a rozšiřuje pornografii s dětmi?

„I když už se u mě nepatřičné věci děly, když někdo děti využívá k tomuto, absolutně to zavrhuji. I když to ode mě zní divně. I proto, mi bylo opravdu líto, když mi u soudu řekli, že jsem si dívenky kupoval malými dárky, když jsem je třeba vzal na pizzu. Tak to ale nebylo. Opravdu ne!“

(pozn. psychologa: on tu ale ten motiv, koupit si náklonnost děvčat, byl, jen byl nevědomý. Je potřeba si to uvědomit.)

12. Jak se k Vám chovají ostatní vězni?

„Měl jsem až panickou hrůzu, že bych se s tímhle paragrafem měl dostat mezi ostatní vězně. Proto jsem žádal, abych byl dán sem, do Kuřimi. Bylo mi vyhověno. Na vstupním oddělení s ostatními vězni jsem byl jen pár dní. Nevím, kolik přesně to bylo. Tam jsem to nikomu neřekl. Pak, asi za dva dny, to nevím jak, prasklo a byl jsem terčem hnusných útoků, teda naštěstí ne fyzických. Pak jsem byl převeden na tento oddíl, tady od prvních dní cítím velkou úlevu od strachu ze šikanování. Víte, kdybyste mě znala, já na tohle nemám povahu. Jsem mírumilovnej člověk, tohle prostředí je mi hrozně cizí. Tady to má formu komunity. Necejtím tu agresory. Je to obrovský rozdíl, než kdybych musel být mezi vězni s jinými paragrafy. Pak, i když to jinak zavrhuju, se nedivím sebevraždám“.

13. Jak si představujete návrat zpět do života?

„Mám s tím velké starosti. Chtěl jsem pracovat v sociální oblasti, tímto jsem si ale zavřel dveře. To vidím jako obrovskou ztrátu. Ve svém věku a s tím, že mám flastr, mám obavu, jak budu shánět zaměstnání. Co se týče vztahů, vím, že to zničilo vztahy s těmito rodinami. Řada dalších přátel a známých se odtáhne, tím jsem si jistej. Co vnímám jako pozitivní, tak celá rodina mi dokázala odpustit, podporují mě. Odpuštěním mi dali důvěru, že se už v mém životě nic takového nestane. Nikdy mě nic tolik nebolelo jako tohle selhání.“

14. Protože se jedná o velmi citlivou záležitost, kterou společnost těžko přijímá, můžu se zeptat, jestli jste u sebe objevil pedofilní orientaci, za kterou člověk nemůže?

„Nejsem si vědom, že by k něčemu takovému došlo někdy předtím.

Až potom mi to bylo diagnostikováno“.

## *Příloha 11 - Rozhovor s odsouzeným Markem*

1. Mohl byste popsat svůj čin? Jak k němu došlo? Kde a jak probíhal?

„Nemá cenu si něco namlouvat, to, co jsem si namlouval dříve. Byl jsem už kvůli tomu souzen v 90. roce, pak až v roce 2008. Příčiny jsou v citové oblasti, mě ten problém až tak moc netrápí, ale vždycky k tomu musí být nějaké období, kdy prožívám velký stres nebo nějaké trápení. Teď naposledy to bylo to, že se mi rozpadlo manželství, nedokázal jsem to vnitřně unést. Nikde nikdo nevěděl, že se něco takového stalo. Ani vlastní máma. Tam jsem měl strach, aby neměla obavy, že neuvidí mého 11letého syna. Byla příležitost, kterou jsem neodmítnul. Měl jsem u sebe jednou za čas kluka od známých a i jejich dceru. Zneužil jsem toho kluka i tu dívku. Klukovi bylo 9 a dívce 12,5. Fyzicky ani psychicky jsem jim neublížil. V podstatě jsem se k tomu přiznal sám. Od začátku až do konce. To bylo zohledněno. Znovu musím absolvovat léčení. Dostal jsem 4 roky, teda 5, a díky přiznání mi to o jeden snížili. V minulosti to bylo také zneužití, vždy s dívkou kolem 12 let, 2krát opakovaně. To jsem si odseděl. To jsem absolvoval i léčení. Našel jsem si přítelkyni, nedokázal jsem jí být po sexuální stránce rovnocenným partnerem. Chtěl jsem, aby mi s tím lékař pomohl, ale on mi nevyhověl. O tu přítelkyni jsem přišel. V druhé léčbě jsem byl 4 roky. Vedoucí lékař zastával pouze biologické řešení, operaci, a tak. Nesouhlasil jsem, a tak mě tam drželi 4 dlouhé roky.

V 96 roce jsem si našel partnerku, se kterou jsem se oženil, byla o 20 let mladší než já. Narodil se mi, teda nám syn. Bydleli jsme v jednom domě s mojí matkou. Ona s ní nevycházela, dohodli jsme se tedy, že si najdeme vlastní byt. Byl jsem jako mezi dvěma mlýnskými kameny. Tak jsme z Liberce utekli a koupili jsme si byt. Celé to období na mě ale zanechalo psychickou stopu. Náš vztah se začal hroutit. Žena se mnou nekomunikovala. Po sexuální stránce jsem několikrát selhal, a ona mi vyčítala, že ji nemám rád. Vytýkala mi, že na syna mám špatný vliv. Rodinu jsem živil sám. Ona byla celou dobu jen v domácnosti. Pak došlo ke krachu. Ona se ráda osvobodila ze vztahu. Když jsme se vzali, končila střední, když dospěla, už jsem pro ni nebyl atraktivní. Až to dospělo k tomu rozvodu. Musel jsem se odstěhovat a byl jsem sám jako kůl v plotě. Stále jsem je finančně podporoval. I když mi

všichni říkali, že by se na to dávno vykašlali. Tento stav vedl k tomu, že když k nám můj syn a syn kamarádky... Vlastně pak se kluci třeba poprali nebo tak. Syn ke mně začal jezdit míň. Když jsem pak třeba potkal tu kamarádku, ona se mě vždycky ptala, jestli si ho vezmu třeba na ten víkend. Byl jsem rád, že jsem nebyl sám. V podstatě jsem péči, kterou bych věnoval synovi, věnoval jemu. Tak tam se mnou byl. Jednoho osudného rána, měl stažené kalhoty a dělal si to a chtěl, abych ho mazlil. Pak už vždycky, když ke mně jel, si o to říkal. Sice jsem si říkal, co to dělám, ale pak jsem na to zapomínal, a když odjížděl, tak už jsem se těšil, kdy přijede příště. V průběhu to bylo asi 6x. S tou jeho sestrou to bylo tak. Od podzimu pořád útočila na svoji matku, že by chtěla jet taky. Víte, já jsem zůstal napůl klukem. Byl jsem jeho kamarád. On chtěl, abych ji tam vzal, že ji chce vidět, jako tak (svlečenou). Tak jsem ji dal prášky na spaní. Tak se na to přišlo. Nevykonal jsem ale žádný pohlavní styk, jen jsem se mazlil“.

2. Co myslíte, že bylo hlavním důvodem a dalšími faktory?

„Je to spojeno s osamělostí, depresí, citovým strádáním. Ženu a syna mám stále rád, hned bych se k nim vrátil. Nikdy se s tím nevyrovnám (s tím, že mě žena opustila)“.

3. Jak se přitom dítě chovalo? Jak se Vám podařilo ho přimět k účasti na činu?

„On se s tím nabídnul sám, já jsem ho nepřiměl. To byl prvopočátek. Pak většinou si o to řekl a chtěl to, anebo jsme se jako prali a pak to chtěl taky. Ale bylo to velice ojedinělé. On si to dirigoval sám. Trvalo to třeba 2, 3 minuty a pak řekl dost, tak to skončilo. Stimulace se mi strašně líbila a tak.“

4. Chtěl jste, aby mlčeli? Jak se pak věc provalila?

„Chtěl jsem, aby mlčeli, ale nikdy jsem jim to neřekl. On věděl, že po mě chtěl něco, co by se nemělo provalit. Nikdy jsme mu to neřekl, chtěl jsem, aby mu u mě bylo dobře. Provalilo se to díky těm práškům. Ty prášky jsem nezvládl, to jsem absolutně nedomyslel. Taky jsme za to dostal ještě vydírání. To děvče se nemohlo bránit“.

5. Jaké jste měl dětství? Prožil jste Vy něco takového?

„Nerad na to vzpomínám. Vyrůstal jsem v úplné rodině. Táta se většinou věnoval svým věcem, byl myslivec. Užil jsem si některý věci, který si ostatní kluci neužijou, třeba mě vzal do lesa a střílel jsem z brokovnice, ale jinak, no“



prostě se věnoval svému. Máma dávala přednost staršímu bráchovi. Když jsem byl malej, tak jsem to nechápal, ale ona o jedno dítě přišla. Tak, když jí v šesti měsících Danuška umřela, tak ji to vyřídilo. Když se měl narodit brácha, tak trnula hrůzou, aby se mu něco nestalo. Když jsem se narodil já, přáli si dceru, ale narodil jsem se já. Pak jsem to viděl, že ho máma upřednostňuje. Celé roky jsem bojoval o její lásku. Z toho asi pramení moje problémy. Dvě zkrachovalá manželství. Víím, co já potřebuju, když mám tento pedofilní problém. Potřebuju malou štíhlou, potřebuju, aby ve mně vzbuzovala vnitřní pohodu. 12 let jsem ten problém vůbec nevnímal. Vyloženě zneužití jsem neprožil. Jen ve 12 jsem měl o rok staršího kamaráda, který si se mnou sexuálně trochu hrál (smích). Jednou nás přitom táta chytnul a dostal jsem nakládačku. Tak to skončilo“.

6. Měl jste nebo máte někoho, koho máte rád, komu věříte? A naopak: o kom jste věděl a víte, že Vás měl a má rád?  
„No, to je teda otázka. Rodiče nemám (jsou po smrti). No, mám rád bejvalou ženu se synem. Pak strejdu s tetou. Bráchovi jsem taky vděčnej, pomohl mi třeba, když jsem potřeboval něco zaplatit venku. Tak to... Hm... Věřím, že můj syn mě má rád“.
7. Jak jste prožíval to, co se stalo, samotný čin, zásah policie, soudní řízení?  
„Byl jsem z toho vyděšeněj“.
8. Jednal byste po těchto zkušenostech jinak?  
„Určitě“.
9. Litujete svého činu? Uvědomujete si, co takové prožitky znamenají pro dítě?  
„Lituju a víím, že to nemůžu omlouvat. Nebylo to správný. Ještě na to měly čas, aby poznávaly sex a jeho projevy. Já jsem se odsoudil víc, než jak mě odsoudil soud“.
10. Co si myslíte, že by se mělo dělat, aby se takové věci dětem neděly?  
„Složitá otázka. Myslím si, když to vezmu sám za sebe, být silnej a mít ovládací schopnost takovou, aby, i kdyby příležitost přišla, byl člověk schopen ji odmítnout. Tenkrát jsem měl říct „ten kluk se mnou nepůjde“.
11. Co si myslíte o těch, kdo kořistí z prostituce dětí a kdo vyrábí a rozšiřuje pornografii s dětmi?  
No, myslím si, že je to svinstvo. Nikdy bych se k tomu nesnížil. Nejhorší je, že někteří říkají, že porno je k tomu přivedlo. To je blbost“.

12. Jak se k Vám chovají ostatní vězni?

„Zajímavá otázka. Je to tady velice složitý, jsou tu různí lidé s různou trestnou činností. Je to ponorka. Někteří si sednou víc, někteří míň. Taky mě někdo napadl, nebo se povyšoval, jen aby si uhájil svoji pozici. Já se snažím být umírněný. Ve vězení se člověk projeví. Naposledy jsem byl s tímhle paragrafem na normálním oddíle a všichni se ke mně chovali slušně. Ted' se to změnilo, nedejchá se tady dobře. Za ty dva roky jsem psychicky vyčerpanej, ale musím jít dál, nedá se nic dělat“.

13. Jak si představujete návrat zpět do života?

„Celej život jsem poctivě pracoval. Pokud bych měl možnost, vrátím se do Škodovky (doted' se mnou neukončili pracovní poměr). Kdo se mnou bude chtít mluvit tak bude, kdo ne, tak ne. Pokud by to nešlo, našel bych si práci ve svém oboru, ve kterém jsem odborníkem (strojař). Kdo chce dělat, práci si najde. V tomhle směru jsem disciplinovanej“.

14. Protože se jedná o velmi citlivou záležitost, kterou společnost těžko přijímá, můžu se zeptat, jestli jste u sebe objevil pedofilní orientaci, za kterou člověk nemůže?

„Já vám něco řeknu. Jak je možný, že jsem do 32 nic takovýho neměl? To je jen úvaha. Odborná lékařská ale říká, že jsem to měl vrozený. Já nevím, je to složitá otázka. Najednou člověk něco cejtí a nerozumí tomu. Ano, já za to nemůžu, ale za to, co jsem udělal, můžu“.

#### ***Příloha 12 - Otázky na psychology působící v kuřimské věznici na oddělení sexuálních delikventů***

1. Jak dlouho s touto skupinou odsouzených pracujete?
2. Proč jste se rozhodl pro práci s touto skupinou odsouzených? Jak jste se k tomu dostal?
3. Jste ženatý, máte děti? Bojíte se o ně tváří v tvář Vaší práci?
4. Je podle Vás důležité s touto skupinou dlouhodobě pracovat? Proč?
5. Na kolik % odhadujete úspěšnost Vaší práce?
6. Vidíte na Vaší práci pozitiva? Jaká?
7. Je práce s touto skupinou odsouzených v něčem specifická oproti jiným skupinám? V čem?

8. Existuje nějaká jejich společná charakteristika, společný rys? (zneužití v dětství?)

*Příloha 13 - Odpovědi vězeňského psychologa Mgr. Milana Jirku*

1. Jak dlouho s touto skupinou odsouzených pracujete?

„Přes 6 let. Nejdříve bych ale chtěl říci něco o pohledu společnosti. Tento pohled je špatný až nenávistný. Naše společnost je obecně více zaměřena na ochranu mláďat. Jako společnost vidíme jako správné, aby děti měly bezpečí, 30letá žena může mít stejné pocity jako dítě. Závažnost traumatu nesouvisí s věkem, ale s psychickou odolností. Možná se domníváme neoprávněně, že dítě více trpí. Například před 200 lety byla jiná situace, tehdy byla ztráta panenství horší než smrt. Dnes je situace jiná. Každý si nese „batůžek“ předsudků. To, že se jedná o násilný čin spojený se sexem, je bráno jako závažnější, a to dokonce ještě závažnější než vražda. To je přece scestné, mrtvého člověka nevzkřísíme. Oběti sexuálního zločinu ale pomoci lze, záleží jen na posttraumatické péči. Pachatelům je poskytována dobrá péče, obětem žádná nebo špatná. V tom vidím velký dluh společnosti vůči těmto obětem. Otázkou je, jak kvalitní péči poskytují psychologové a terapeuti například v Klokánku. Pokud má tato péče pomoci obětem, měla by to být racionální terapie, terapie realitou. Jasně, dané se stalo. Je třeba ozdravit psychiku od „šrámů“. Je to o zdravém sebevědomí a náhledu na sebe sama. Pedofil je člověk, kterého od přírody vzrušují objekty mladší než dospělé. Pedofil je ve vězeňské hierarchii odpad, oproti tomu vrah je málem hrdina. A není to ve skutečnosti naopak tak, že vražda je ten čin, který má následky fatální? My ale hodnotíme trestný čin podle míry sexuálního násilí. Potom bychom ale byli jen rádoby liberální, ale ve skutečnosti puritáni. Kořeny tohoto smýšlení vidím v křesťanství. Není důležité, zda jsme nebo nejsme věřící, přesto v nás křesťanství vytvořilo předsudky. Ve společnosti jsou tito zločinci nepřátelsky zavrženi. Ti, kteří s těmito lidmi pracují, jsou také součástí společnosti a tyto předsudky si nesou také. Když tu člověk pracuje první půlrok, je velmi těžké číst si rozsudky, člověk má problémy s těmito lidmi mluvit. Člověk je musí být schopen přijmout takové, jací jsou a pracovat s jejich problémem. Pokud

to nedokáže, tak se s léčbou nemůže nikam dostat. Nemyslím si, že by mě moje práce naučila být otrlejší, jen se na ni dívám funkčně, neberu to osobně. Jsou 2 skupiny pachatelů. Sexuální pachatelé, u kterých byla diagnostikována sexuální delikvence a sexuální pachatelé, kteří netrpí sexuální deviací, k deliktu je tedy vedlo něco jiného. Například jsou to lidé, kteří mají „hlad“ po nových zážitcích. Podle různých výzkumů 10 % páchají sexuální devianti 90 % ti, kteří netrpí sexuální deviací. Těm s kolegou soukromě říkáme parchanti. Výskyt sexuálních deviací v populaci je četnější než se uvádí. Osobně se domnívám, že sexuální odchylkou trpí každý druhý. Některé deviace jsou neškodné, pokud neporušují zákon. Myslím například gerontofílii. Problémem se stávají až odchylky, které jsou protizákonné, například sadismus nebo nekrofilie. Výkon trestu sexuální devianty neodrazuje od spáchání sexuálních deviací, ale léčba ano. Odnětí svobody bez léčby nemá cenu. Mnoho lidí si myslí, že pedofil je člověk, který znásilnil miminko, to je ale blbost, tyto případy jsou pouze výjimečné. Většinou jsou ve vězení lidé, kteří měli oboustranně dobrovolný sexuální styk“.

2. Proč jste se rozhodl pro práci s touto skupinou odsouzených? Jak jste se k tomu dostal?

„Ve věznici jsem pracoval už rok a čtvrt předtím, než jsem přijal nabídku pracovat na tomto oddělení. Původně jsem nechtěl. Nakonec jsem se ale nechal přemluvit a nabídku jsem přijal. První rok a čtvrt jsem si přivykal, potom mě pan ředitel požádal, abych šel na toto oddělení, bylo třeba ho personálně stabilizovat. Nabídka mne zaskočila, nebyl to zrovna můj sen. Pak jsem ale kvůli panu řediteli přijal. Mne spíše baví terapie než diagnostika. První půlrok jsem měl opravdu problém přijmout tyto klienty. Později mě ale tato práce chytla, je to výzva. Čím déle zde pracuji, tím více si uvědomuji, že je to týmová práce. Na takovou práci se člověk musí hodit“.

3. Jste ženatý, máte děti? Bojíte se o ně tvář v tvář Vaší práci?

„Mám dospělou dceru, která končí gymnázium. Párkrát se ptala, co dělám, protože ví, kde pracuji, ale doma se o práci nebavím. S přítelkyní, se kterou žiji, se o tom taky moc nebavím. Jen například u televizních zpráv, když se zeptá, jestli je to někdo, koho máme v zařízení. Nechci si práci tahat do

soukromí. Práce mě ale přece jen trochu ovlivňuje. V soukromí mám tendence dívat se pouze na klasické detektivky. Brutální filmy nesleduji. Když si přečtu rozsudky, hrozných věcí mám dost“.

4. Je podle Vás důležité s touto skupinou dlouhodobě pracovat? Proč?

„S nedelegantní skupinou se nepracuje. Nikdo by nebyl ochoten tuto práci financovat. Většina států nerozlišuje skupiny deviantních a nedelegantních pachatelů. Pachatel s deviací je ve všech situacích normální „hodnotný občan“. Bylo by dobré s nimi pracovat, podle usnesení vlády ČR z 16. srpna 2006, číslo usnesení 941, vytvořit koncepci programů „narovnání“ k nápravě násilných trestných činů na osobách mladších 18 let. Jedná se o pětítýdenní edukačně-motivační a také trochu terapeutický program. Úkolem tohoto programu je motivovat klienta, aby se tyto činy neopakovaly, aby se sebou něco dělal. Dalším terapeutickým programem je GREPP.

Abych se ale vrátil k otázce. Co se týče deviantů, tak rozhodně má smysl něco s nimi dělat. Je to, to jediné, co má cenu. Člověk musí být alespoň podprůměrně inteligentní, musí být schopen vnímat a porozumět. I s jedincem trpícím mentální retardací, pokud bude dobře socializován, je možné pracovat. Musíme se snažit pracovat s co nejvíce klienty. Je dobré, když má klient IQ více než 80. Když klienta odmítáme, spáchá další čin. Společnost očekává, že ovlivníme všechny klienty. To se nepodaří, ale musíme se o to snažit. Co se týče pohledu lidí, kteří s nimi pracují. Hodně záleží na osobnosti. Jedná se o rozdílné pohledy i z hlediska profesí. Někteří dozorcí jim dávají jasně najevo, že je nenávidí. Paradoxně ti, kteří spolupracují, jsou na zvláštním oddělení, aby s nimi někdo mohl pracovat, musí je přijmout a hledat řešení z pohledu reality. Čin pracovníci musejí odsuzovat, ale člověka by měli přijímat. Hodně se pracuje s emocemi (mohu cítit ohrožení, vztek, nenávisť,...). U všech je důležité, mluvit o jejich sexuální anamnéze. Musí se naučit nějak se s tím sexuálně vypořádat“.

5. Na kolik % odhadujete úspěšnost Vaší práce?

„Vedeme si statistiku úspěšnosti. Máme asi 6,5 – 7 % recidivy sexuálních trestných činů. Je to statistika za 12 let fungování zařízení. Neodhadujeme, máme přesná čísla. A to za celých 12 let. Civilní léčebny uvádějí recidivu cca

10 – 15 % svých klientů. Ti, kteří se léčí po výkonu trestu, mají menší úspěšnost. To se domnívám. V porovnání s úspěšností ostatních léčeb (alkohol,...), je úspěšnost vysoká. Ve státech, kde se s klienty nedělá nic, recidivuje 80 – 90 %. Kde se alespoň něco dělá, je to cca 50 %. Tam, kde se cíleně pracuje, jsou výsledky výrazně lepší. Ve Velké Británii se začíná pracovat už ve vězení, odsouzeným je stanoven dohled a povinnost docházet na léčbu. Osvědčuje se, že model cíleného působení funguje. Není možné vyléčit všechny, selhat může i ten, kdo se snaží něco dělat. Startujeme proces, jehož konec nevidíme, pokud neselže. Myslím, že se nemáme za co stydět. Dosahujeme s touto skupinou nejlepších výsledků (oproti jiným trestným činům)“.

6. Vidíte na Vaší práci pozitiva? Jaká?

„Především pro společnost. Snižujeme nebezpečnost našich klientů, to je každopádně pozitivní. Z hlediska klientů je pozitivum v tom, že jim pomáháme s jejich problémem, to ale všichni psychologové“.

7. Je práce s touto skupinou odsouzených v něčem specifická oproti jiným skupinám? V čem?

„Ano, mnohem více se týká intimních oblastí klienta. Je těžké mluvit o sexualitě a o tom, jak to má člověk se sexuální preferencí. Zabýváme se tématem, které je tabu. Vztah terapeut versus klient se navazuje hůře. I když mají klienti stejnou diagnózu deviace, u každého se projevuje jinak a je třeba volit jiný způsob terapie. Pracujeme se skupinou klientů, kterou většina lidí odsuzuje a zavrhuje. Ostatní si říkají, že jste divnej, když s nimi pracujete“.

8. Existuje nějaká jejich společná charakteristika, společný rys? (zneužití v dětství?)

„Myslím, že to s tím zásadně nesouvisí. Z těch, co tu máme, to není tak hrozné. Statisticky to není významné. Možná je to tak, že ten, kdo byl zneužit, by mohl zase zneužívat. Ale platí to jen jednosměrně, ten kdo byl zneužíván, může zneužívat, ale ne ti, kteří zneužívají, byli automaticky zneužití. Společným jmenovatelem je jedině porucha sexuální preference. Kromě poruchy sexuální preference bych si troufl říci, že trpí i jinými poruchami osobnosti. Ale tím se neliší od normální společnosti. V rámci výzkumu, který

dělala kolegyně, vyšlo najevo, že se deviantní jedinci výrazně neliší od běžné populace. A to, se bavíme o těch, kteří selhali a mají tento problém. To jsou ti horší devianti, ti selhali, ti lepší neselhali a nejsou v kriminále. Myslím, že se tedy od většinové společnosti výrazně neodlišují, kromě poruchy sexuální preference. Možná u těch, co recidivují, je větší emoční labilita“.

#### *Příloha 14 - Odpovědi vězeňského psychologa Mgr. Radomíra Macků*

1. Jak dlouho s touto skupinou pracujete?

„3,5 roku“.

2. Proč jste se rozhodl pro práci s touto skupinou odsouzených? Jak jste se k tomu dostal?

„Neměl jsem problémy s adaptací, protože končím 21. rok práce ve vězení. Předtím jsem byl vychovatel terapeut. Studoval jsem psychologii v Olomouci. Později, když už jsem pracoval jako vychovatel terapeut, za mnou přišel kolega, jestli bych si nenašel čas, dělat s ním psychoterapeutické skupiny. Pro psychologa je toto prostředí velmi podnětné, nabídku jsem tedy přijal. Měl jsem ale přechodné období asi půl roku, kdy jsem se musel naučit to přijmout, mám doma 2 dcery. Doteď ale nedokážu přijmout delikventy (ty, kteří nemají deviaci), to jsou grázlové, ti to nemají jinak nastavené“.

3. Jste ženatý, máte děti? Bojíte se o ně tvář v tvář Vaší práci?

Ano, jak už jsem řekl, mám 2 dcery. Práci ale domů netahám, nebavím se o ní. Nemohu říci, že bych se o své dcery víc bál. V práci si na rodinu vzpomenu jen a pouze, když čtu spis a řeknu si: „Ježíš, ta je stará jako moje dcera“! Práci a rodinu však velmi striktně odděluji“.

4. Je podle Vás důležité s touto skupinou dlouhodobě pracovat? Proč?

Podle mně je to jedna z nejdůležitějších prací s odsouzenými. Opravdu to pokládám za velmi důležité. Tímto snižujeme recidivu klientů nejzávažnějších trestných činů, a to nejúčinnějším způsobem. Hodně se ale potýkáme s kapacitními problémy.

5. Na kolik % odhadujete úspěšnost Vaší práce?

7 %, po 12 letech práce. Myslím si, že toto číslo není stabilní, ale drží se mezi 6 – 9 %. Katamnéza není jen toto oddělení, závisí to tedy i na léčebnách, záleží tedy i na zdravotnictví.

6. Vidíte na Vaší práci pozitiva? Jaká?

„Hlavně v tom, že vím, že tato práce má smysl. Mám zpětnou vazbu, mohu tedy i zlepšovat svoji práci. Doufám, že jednou bude celou léčbu možné provádět v průběhu výkonu trestu, což by vedlo ke společenské i ekonomické úspoře. Vězeň by mohl i ověřovací fázi úspěšnosti terapie absolvovat během výkonu trestu, aby mohl testovat svoje funkce“.

7. Je práce s touto skupinou odsouzených v něčem specifická oproti jiným skupinám? V čem?

„V tom, že v této skupině vězňů je daleko více abnormalit a osobnostních poruch z neurologického okruhu. Deviace se podepsala na celé osobnosti. Pro psychologa je to prostředí, které mu umožňuje růst. Specifický je také způsob jejich myšlení. Mají zvýšenou paranoii. Stále si myslí, že je někdo sleduje atd. Jsou s nimi problémy z hlediska začlenění do vězeňské společnosti a také problémy z hlediska vězeňské služby. Od ostatních vězňů se ale liší především svým paragrafem :). Tito vězňové mají největší problém hlavně se sebezpřijetím“.

8. Existuje nějaká jejich společná charakteristika, společný rys? (zneužití v dětství?)

„Je pravda, že se zneužitím jsme se setkali u více klientů, byla to ale menšina. Více méně ale klienti, kteří tu jsou, nějak výrazně nevybočují. Jsou to svým způsobem normální lidé. Možná tu hraje roli sexuální výchova, to, že se o těchto věcech doma nemluvalo. Zvláštní je, když my posuzujeme, jestli je někdo normální, nebo jestli se u někoho vyskytuje abnormalita v sexuální oblasti. Mohlo by se jednat například o špatnou první sexuální zkušenost. Co by to tedy mohlo způsobovat. Negativní první sexuální zkušenost, zranění v oblasti ega, nebo člověk mohl při dospívání zdědit nějakou sexuální odlišnost jako je například homosexualita. Nebo se mu dostalo sexuálního podnětu, který ho určitým způsobem poškodil, zde by se mohlo jednat



například o zneužití. Měli jsme tu i případ, kdy matka zneužila syna, aby nebyl homosexuál a aby viděl, jak vypadá heterosexuální vztah“.

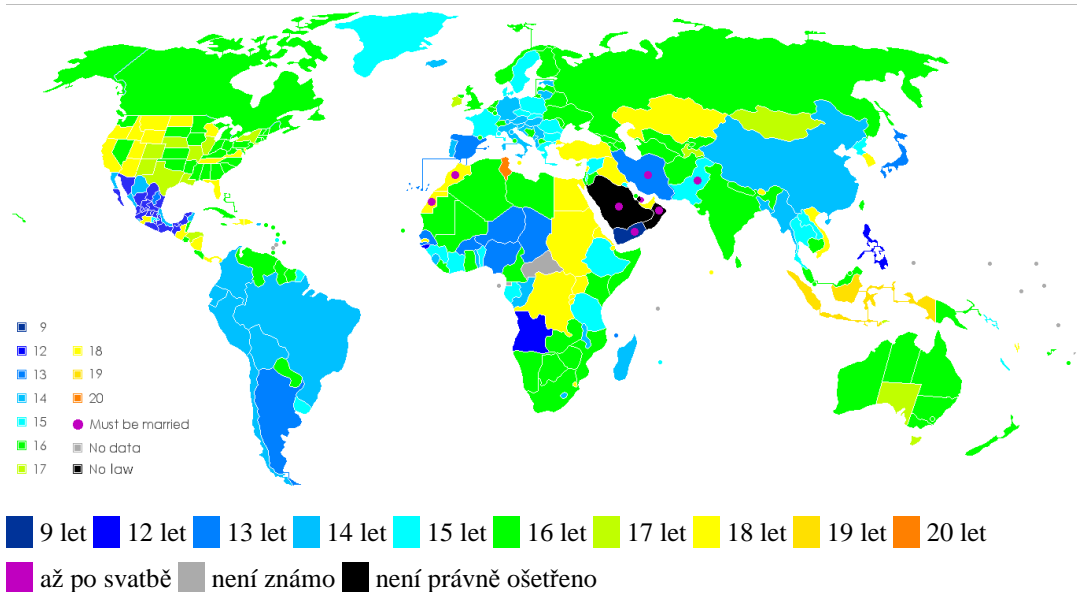
### *Příloha 15 - Otázky pro veřejnost*

1. Kdo je podle Vašeho názoru pedofil?
  - a. Člověk, který sexuálně preferuje děti, obvykle prepubertálního nebo časně pubertálního věku
  - b. Člověk, který pohlavně zneužil dítě
  - c. Člověk, který znásilnil dítě
  - d. Člověk, který šíří dětskou pornografii
  - e. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
2. Kdo je podle Vašeho názoru pachatel sexuálních deliktů na dětech?
  - a. Člověk, který sexuálně preferuje děti, obvykle prepubertálního nebo časně pubertálního věku
  - b. Člověk, který šíří dětskou pornografii
  - c. Člověk, který se na dítěti dopustil trestného činu, který nějak souvisí s pohlavním vzrušením pachatele nebo objektu
  - d. Člověk, který pohlavně zneužil nebo znásilnil dítě
  - e. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
3. Co myslíte, že je hlavním důvodem páchání sexuálních deliktů na dětech?
  - a. Nedostatek sebeovládání u pedofilních jedinců
  - b. Nefungující partnerské vztahy
  - c. Nedostatečná terapie poskytovaná pedofilním jedincům
  - d. Nedostatečná informovanost společnosti o problematice pedofilie
  - e. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
4. Kdo podle Vás nejčastěji páchá sexuální delikty na dětech?
  - a. Rodič
  - b. Příbuzný
  - c. Osoba z blízkého okolí
  - d. Cizí osoba
  - e. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
5. Kdo je podle Vás většinou obětí sexuálních deliktů na dětech?
  - a. Dívky
  - b. Chlapci
  - c. Dívky i chlapci stejnou měrou

- d. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
6. Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech sami něco podobného v dětství prožili?
- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím
- d. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
7. Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech svého činu litují?
- a. Ano
- b. Ne, jen se tak navenek tváří, aby byli propuštěni na podmínku
- c. Ne
- d. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
8. Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech si uvědomují, co takové prožitky znamenají pro dítě?
- a. Ano
- b. Ano, ale až když je pozdě
- c. Ne
- d. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
9. Co si myslíte, že by se mělo dělat, aby se takové věci dětem neděly?
- a. Zajistit lepší informovanost společnosti o této problematice
- b. Zajistit kvalitní terapii pro pedofilní jedince
- c. Preventivně izolovat tyto jedince
- d. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
10. Co si myslíte o těch, kdo kořistí z prostituce dětí a kdo vyrábí a rozšiřuje pornografii s dětmi?
- a. Dělají to pro peníze
- b. Jsou to pedofilní jedinci
- c. Potřebují terapii
- d. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
11. Jak se podle Vašeho názoru k pachatelům sexuálních deliktů na dětech chovají ostatní vězni?
- a. Stejně jako k ostatním
- b. Šikaují je
- c. Dávají jim jen to, co jim patří
- d. Nevím

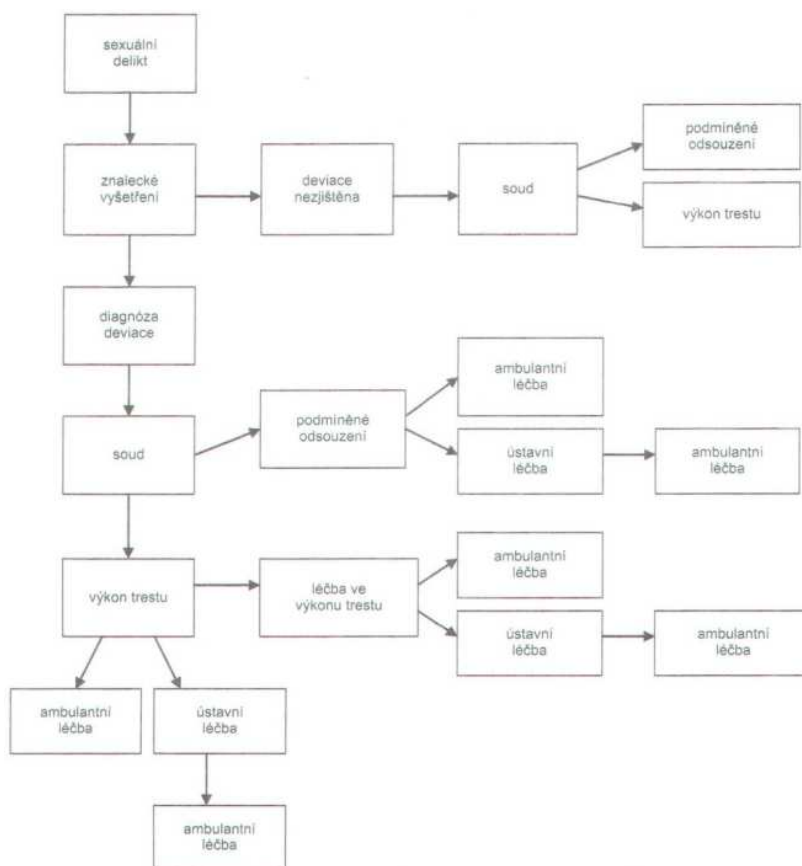
- e. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
12. Je podle Vás důležité s touto skupinou dlouhodobě pracovat?
- a. Ano
  - b. Ne
  - c. Jiná odpověď \_\_\_\_\_
13. Jaké je Vaše pohlaví?
- a. Muž
  - b. Žena
14. Věková skupina
- a. do 19 let
  - b. 20 – 29 let
  - c. 30 – 39 let
  - d. 40 – 49 let
  - e. 50 – 59 let
  - f. více než 60 let
15. Dosažené vzdělání
- a. Základní
  - b. Středoškolské
  - c. Středoškolské s maturitou
  - d. Vyšší odborné
  - e. Vysokoškolské
16. Vaše aktuální pozice
- a. Student ZŠ nebo SŠ
  - b. Student VŠ
  - c. Pracující
  - d. Nezaměstnaný
  - e. V důchodu
  - f. Na mateřské dovolené

**Příloha 16 - Mapa legální věkové hranice pro pohlavní styk**

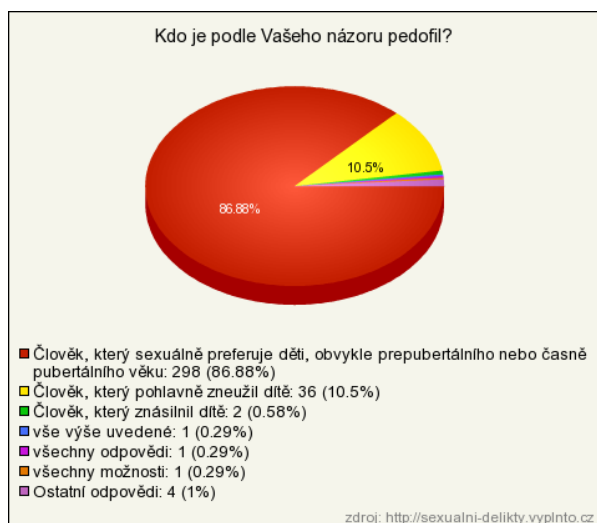


Zdroj: [http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ef/Age\\_of\\_Consent.png](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ef/Age_of_Consent.png)

**Příloha 17 - Možné postupy při vyšetřování sexuálních delikventů**



**Příloha 18 - Graf – Kdo je podle Vašeho názoru pedofil?**



**Příloha 19 - Graf - Kdo je podle Vašeho názoru pachatel sexuálních deliktů na dětech?**



**Příloha 20 - Graf – Co myslíte, že je hlavním důvodem páčání sexuálních deliktů na dětech?**



**Příloha 21 - Graf – Kdo podle Vás nejčastěji páchá sexuální delikty na dětech?**



**Příloha 22 - Graf – Kdo je podle Vás většinou obětí sexuálních deliktů na dětech?**



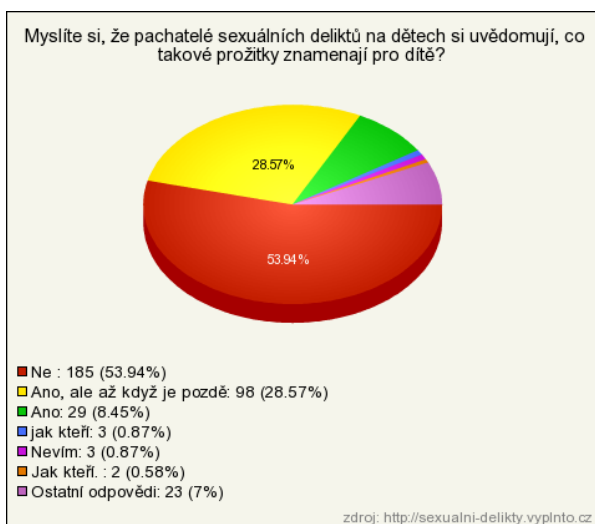
**Příloha 23 - Graf – Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech sami něco podobného v dětství prožili?**



**Příloha 24 - Graf – Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech svého činu litují?**



**Příloha 25 - Graf- Myslíte si, že pachatelé sexuálních deliktů na dětech si uvědomují, co takové prožitky znamenají pro dítě?**



**Příloha 26 - Graf – Co si myslíte, že by se mělo dělat, aby se takové věci dětem neděly?**



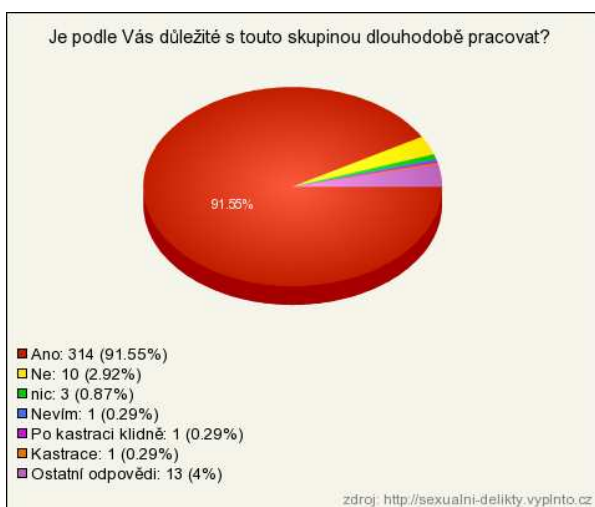
**Příloha 27 - Graf – Co si myslíte o těch, kdo kořistí z prostituce dětí a kdo vyrábí a rozšiřují pornografii s dětmi?**



**Příloha 28 - Graf – Jak se podle Vašeho názoru k pachatelům sexuálních deliktů na dětech chovají ostatní vězni?**

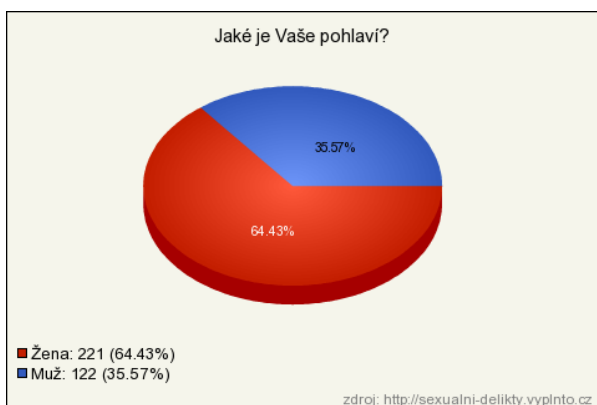


**Příloha 29 - Graf – Je podle Vás důležité s touto skupinou dlouhodobě pracovat?**

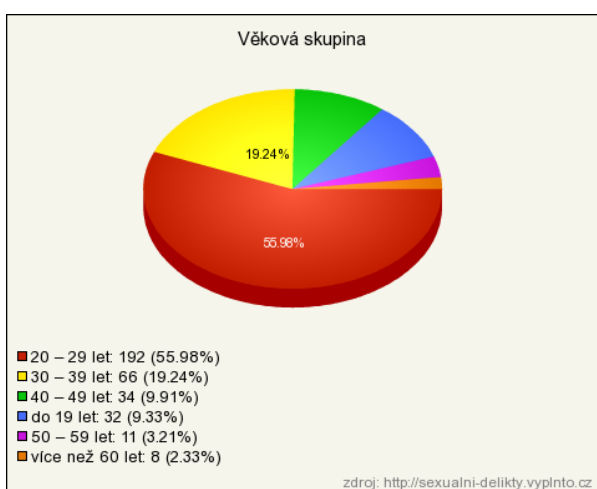




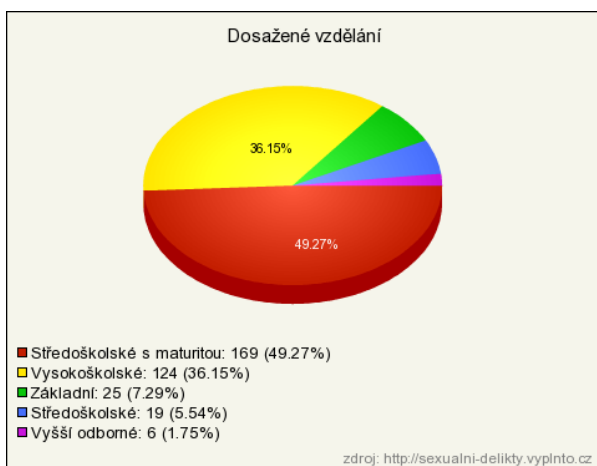
*Příloha 30 - Graf – Jaké je Vaše pohlaví?*



*Příloha 31 - Graf – Věková skupina*



*Příloha 32 - Graf – Dosažené vzdělání*



*Příloha 33 - Graf – Vaše aktuální pozice*

